

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

LETO VI. ŠTEVILKA 3

MAREC 1998

poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

P2288

Nanj se lahko zanesem!

naklofen[®]

diklofenak

retardne tablete
tablete
duo kapsule
svečke
injekcije
gel

**Nesteroidni analgetik in
antirevmatik, v različnih
farmacevtskih oblikah,
ki omogočajo individualno
izbiro za vsakega
bolnika.**

Olajša

- ☞ vnetje in bolečino lokomotornega aparata,
- ☞ pooperacijske bolečine,
- ☞ bolečino pri renalnih in biliarnih kolikah,
- ☞ druge bolečine blage do zmerne jakosti.

Skrajšano navodilo

Lastnosti in delovanje: Naklofen spada v skupino nesteroidnih protivnetnih in analgetičnih zdravil.

Indikacije: Vnetne, degenerativne, zunajsklepne, metabolne revmatične bolezni in druga bolečinska stanja. **Kontraindikacije:** Peptični ulkus. Preobčutljivost za diklofenak. Diklofenak je kontraindiciran pri bolnikih, pri katerih je predhodno jemanje salicilatov ali drugih zdravil, ki zavirajo sintezo prostaglandinov, povzročilo napad astme, urtikarijo ali akutni rinitis. Zadnji trije meseci nosečnosti. Otroci, mlajši od enega leta.

Opozorilo: Bolnike s hudimi okvarami jeter ali ledvic je treba večkrat kontrolirati in jim prilagoditi odmerek zdravila. **Stranski učinki:** Lahko se pojavijo prebavne motnje. Redko se pojavijo peptični ulkus ali krvavitve v prebavilih. Izjemoma lahko pride do preobčutljivostne reakcije, perifernih edemov in neznatnega povečanja vrednosti transaminaz. **Oprema in način izdajanja:** 20 retardnih tablet po 100 mg, 20 tablet po 50 mg, 20 duo kapsul po 75 mg, 10 svečk po 50 mg, 5 ampul po 75 mg/3 ml, na zdravniški recept. 60 g gela, tudi brez zdravniškega recepta.

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu. 11/97

Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto

**INFORMATIVNI BILTEN
ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE**

UTRIP

GLAVNA UREDNICA ČZD:

Vera Grbec

ODGOVORNA UREDNICA:

Irma Antončič

UREDNIŠKI ODBOR:

Veronika Premar Kunstek, Bojana Filej,

Petra Kersnič, Irena Istenič

LEKTORICA:

prof. Cvetana Tavzes

NAKLADA: 11000 izvodov

LETNA NAROČNINA ZNAŠA:

4500 SIT

Za člane zbornice brezplačno

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Ljubljana, Vidovdanska 9

telefon, telefaks: 061/316-055

Žiro račun: 50101-678-48641

Po mnenju Urada vlade za informiranje z dne 4. 3. 1993,
št. 23/71-93 sodi Utrip med proizvode, za katere se plačuje
5-odstotni davek od prometa proizvodov.

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,

tel.: 061/1408-202, tel/faks: 1400-315

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o.

Vrhnika, Krožna pot 2

tel/faks: 061/753-800

TISK:

Tiskarna POVŠE

Povšetova 36 a, Ljubljana, tel/faks: 061/301-542

Beseda

*Beseda lepa, nežna,
topla dlan poišče te, ko je človek sam.
Ko bolečino nosi,
ko boli - skeli,
ko s prosečimi očmi zre vate.
Nasmehni se,
podaj mu dlan,
pokaži mu, da ni na svetu sam.
Toplino z besedo poišči,
obrni se k njemu,
ga k sebi stisni...*

Veronika VILTUŽNIK

**Sliko za naslovnico je prispevala
ga. Monika ČERNE PAHOR
upokojena medicinska sestra**

DELO ZBORNICE	5	FEBRUAR NA ZBORNICI	Petra KERSNIČ
NOVICE IZ ICN	8	ICN JE PRIPRAVILA NAČRT DEJAVNOSTI ZA OBDOBJE 1997-1999,	Veronika PRETNAR KUNSTEK
PREDSTAVLJAMO VAM	9	OB 35-LETNICI IZOBRAŽEVANJA ZDRAVSTVENI TEHNIK NA JESENICAH	Strokovni aktiv medicinskih sester Srednje šole Jesenice
AKTUALNO	11	ZDRAVSTVENA VZGOJA V OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH	Lucija MATIČ
ŽIVLJENJE IN DELO	12	SANATORIJ NEBOG V RUSIJI	Olga ČERNE
UDELEŽILI SMO SE	14	KOMUNIKACIJA V SKUPINI	Verica TURK
RAZMIŠLJANJA	15	ZLATE UZDE NE NAREDIJO KONJA BOLJŠEGA	Marjeta RUPAR
	16	RAZVOJ OTROKA	Ines POLIMAC
	17	MIRA PRIDGAR	Dragica ŽNIDER
NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH	19	RAZUMETI UMIRAJOČE	Janja AHČIN
5 SIMPOZIJ ZDRAVSTVENE NEGE	21	PARTNERSTVO ZA ZDRAVO SKUPNOST	
REVIJE NA KNJIŽNIH POLICAH ZBORNICE	25	PO SLEDEH TUJIH ČLANKOV	Petra KERSNIČ
SREČANJA DOMA	28		
SREČANJA V TUJINI	41		

Prispevke za naslednjo številko UTRIPA
pošljite do 25. marca 1998
Uredništvo

 Petra Kersnič

FEBRUAR NA ZBORNICI

Za nami je najkrajši mesec tega leta. Po dogodkih in aktivnostih, ki so se ta mesec odvijali na Zbornici, bi lahko napolnili še enkrat daljši mesec. V medijih smo sledili domače dogodke in bili velikokrat v središču pozornosti, ko je šlo za uveljavljanje Kolektivne pogodbe za delavce v zdravstveni negi. Novinarka Milka Krapež je v dnevnikovi glosi "Kdo neki se boji medicinskih sester" popisala enoletne dogodke in našla rešitev v predlogu, da gredo nekateri člani pogajalske skupine vsak v svoje uniforme, pa naj se izkaže, kdo se koga boji in kaj bo koga bolj bolelo - pa saj ne gre za to, kdo bo dal injekcijo - gre za to, kako jo kdo da!

Kaj smo delali in kje vse smo bili?

V torek, 3. 2. 1998, smo se udeležili seje Republiškega odbora Sindikata delavcev v zdravstveni negi. Na tej seji se je Republiški odbor po proučitvi vseh dogodkov odločil, da se preimenuje v Stavkovni odbor in kot tak nadaljuje z aktivnostmi, ki bodo prispevale k začetku pogajanj za uveljavitev Kolektivne pogodbe za delavce v zdravstveni negi.

V sredo, 4. 2. 1998, smo imeli 14. redno sejo Izvršilnega odbora, na kateri so sodelovale predsednice komisij in poročale o najaktualnejših vprašanih in predlogih rešitev. Člani Izvršilnega odbora so pregledali in potrdili delo inventurne komisije Zbornice. 15. redna seja Izvršilnega odbora je bila 23.2.1998.

V četrtek, 5. 2. 1998, je z delom nadaljevala delovna skupina za oblikovanje terminološkega slovarčka. Skupini, ki ji predseduje Darja Cibic in jo sestavljajo Vera Grbec, Geli Hadinjak, Majda Šlajmer Japelj in Petra Kersnič, so se pridružili še Bojana Filej in Bara Pavčič Trškan.

V sredo, 11. 2. 1998, je na Onkološkem inštitutu potekal skupni problemski sestanek, ki sta ga organizirala Sindikat delavcev v zdravstveni

negi in Zbornica zdravstvene nege. Na sestanku so bili člani predsedstva Zbornice, člani republiškega - stavkovnega odbora sindikata delavcev v zdravstveni negi ter povabljeni člani razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego. Osnovni namen sestanka je bil, da vsi člani dobijo enotno informacijo o dogajanjih pri uveljavljanju kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstvene nege. Sklenili so, da se oblikuje delovna skupina, ki jo sestavljajo po štirje predstavniki Zbornice in razširjenega strokovnega kolegija ter dva predstavnika iz sindikata, da bo oblikovala dokumente o strokovnih stališčih izvajalcev zdravstvene nege za čas stavke. Navzoči so poudarili, da je v pripravah na stavko najbolj pomembno sodelovanje sindikalnih zaupnikov z vodstvom ustanove.

Isti dan, **11. 2. 1998**, je bila 7. redna seja Odbora regijskih društev. Na tej seji je bila dokončno oblikovana Pogodba o povezovanju regionalnih društev v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, kot je to zahtevala nova zakonodaja o društvih.

V četrtek, 12. 2. 1998, so se predstavnice Zbornice udeležile okrogle mize na temo - Pokojninska reforma in ženske, ki jo je organiziral vladni Urad za žensko politiko. Razprava o pokoj-

ninski reformi je predmet najbolj vročih političnih tem, saj govori o velikih sistemskih spremembah ne le današnjih generacij, temveč zadeva na eni strani že upokojene in na drugi strani tiste, ki v sistem sploh še niso vstopili. Izenačevanje starostne dobe (65 let) pri moških in ženskah, kot pogoj za upokojitev, ki najbolj bode v oči, po mnenju sociologinje dr. Tanje Renner nima enakih pogojev v Sloveniji in v Evropi. O tem govorijo dejstva, da je v Sloveniji delež žensk med zaposlenimi daleč največji v Evropi. Poleg tega dela veliko žensk v feminiziranih poklicih, ki so tudi velikokrat manj plačani. O kakovosti življenja ženske, matere, delavke na delovnem mestu, doma in še kje so bile le obrobne misli nekaterih razpravljalok, kakor tudi dejstvo, da bo podaljšana delovna doba gotovo negativno vplivala na zaposlitev naših otrok.

V sredo, 18. 2. 1998, je bil sestanek s predsedniki strokovnih sekcij Zbornice. Na tem sestanku je bil podan predlog, da se po vzoru Odbora regijskih društev organizira tudi Koordinacija strokovnih sekcij kot organ Zbornice.

Istega dne se je sestel Nadzorni odbor, ki se je seznanil s finančnim poročilom o poslovanju Zbornice v letu 1997 ter predlogom finančnega plana za leto 1998.

V petek, 20. 2. 1998 smo se dopoldne v Mariboru sestali s predstavnicami Kolaborativnega centra Svetovne zdravstvene organizacije za primarno zdravstveno nego. Osrednja tema razgovora je bilo medsebojno sodelovanje in oblikovanje strategije za testiranje Mednarodne klasifikacije prakse zdravstvene nege - ICNP v Sloveniji.

Istega dne, **20. 2. 1998**, smo popoldne imeli v Murski Soboti 1. organizacijski sestanek s člani Izvršilnega odbora Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurje za praznovanje 12. maja 1998 in organizacijo 5. Simpozija zdravstvene nege.

V četrtek, **26. 2. 1998**, je bila 8. seja Odbora regijskih društev, na kateri so zakoniti predstavniki - predsednice društev v prisotnosti notarke podpisale pogodbo o povezovanju v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

*

V petek, 27. 2. 1998, je bila v dvorani Krke v Ljubljani 22. redna seja predsedstva Zbornice.

Pomembni sklepi seje:

1. Člani predsedstva so soglasno potrdili, da se v predlog sprememb Statuta Zveze- Zbornice vnese Koordinacija strokovnih sekcij. Ožja delovna skupina, ki so jo pooblastili predsedniki strokovnih sekcij, bo oblikovala sestavo in vsebino nalog tega telesa.
2. V času od 28.2. 1998 do 25.3.1998 bo potekala javna razprava o predlogih za spremembo oziroma dopolnitve Statuta Zveze - Zbornice.
3. Člani predsedstva so potrdili predlog Statutarne komisije v sestavi: Bojana Filej, Milica Lahe, Livio Kocina, Peter Požun in Petra Kersnič.
4. Naslednja seja predsedstva bo **3. aprila 1998**, na katerem bo obravnavan Predlog sprememb statuta Zveze - Zbornice.
5. Skupščina Zveze - Zbornice bo **18. aprila 1998** v prostorih Krke.

Irena Vodlan, računovodkinja ZZN, je podala razlago finančnega poročila o poslovanju ZZN v letu 1997, ki so ga člani Predsedstva prejeli v gradivu na 14 straneh. Gradivo je priloga arhivskega zapisnika in bo posredovano delegatom Skupščine. Na podlagi planiranih dogodkov v letu 1998 je Izvršilni odbor v sodelovanju z računovodkinjo pripravil tudi predlog finančnega plana za poslovanje v letu 1998.

V razpravi so člani predsedstva predlagali in sprejeli:

1. Člani predsedstva so potrdili finančno poročilo za leto 1997 in finančni plan za leto 1998 ter predlog razdelitve presežka.
2. Društveni sklad se v letu 1998 po sklepu ustreznega organa porabi za nabavo osnovnih sredstev, za izobraževanje ali pa za pokrivanje izgub poslovnega leta.

Člani predsedstva so soglasno pohvalili delo računovodske službe v letu 1997.

Sklepi 1. Kongresa zdravstvene nege, ki je potekal v novembru 1997, so bili oblikovani in posredovani v Utripu. Izvršilni odbor ZZNS bo pripravil operacionalizacijo sklepov in v ta namen imenoval delovna telesa, ki naj bi uresničila posamezne sklepe.

Člani Predsedstva so potrdili predlog sklepa o terminu 2. kongresa zdravstvene nege: 2. Kongres zdravstvene nege bo 17., 18., in 19. novembra 1999.

Med aktualnimi zadevami so člani Predsedstva obravnavali:

1. Člani Predsedstva so soglasno potrdili dopolnitev naziva Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji, ki imajo nov naziv:

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji.

2. Zaradi številnih nejasnih in različno razlaganih vprašanj v zvezi s specializacijami v zdravstveni negi in položaju višjih medicinskih sester do tistih, ki bodo končale visokošolski strokovni program, člani Predsedstva predlagajo, da se na naslednjo sejo povabi predstavnike visokih šol za zdravstveno nego. Pred tem se pripravi in oblikuje vprašanja, na katera želimo njihova pojasnila. Prav tako se pridobi mnenje Ministrstva za zdravstvo, ki ga bo posredovala

svetovalka ministra za zdravstvo za področje zdravstvene nege.

V razpravi so članice Predsedstva izrazile ogorčenje v zvezi s pogoji za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe. Članice menijo, da je okoli 3000 medicinskih sester v neenakem položaju, saj jih je večina opravila 3-letni študij in jim je sedaj onemogočena specializacija na ožjem strokovnem področju. Prav tako imajo manj možnosti glede števila mest možnega vpisa in tudi zaradi visoke cene visokošolskega strokovnega študija.

3. Predsednica sekcije študentov zdravstvene nege, Lucija Mesarič Matič, je člane Predsedstva seznanila s prizadevanji sekcije za uveljavitev programa zdravstvene vzgoje v osnovni šoli kot enovitega programa, ki naj ga izvajajo za to usposobljeni predavatelji. Sekcija se pri tem povezuje z medkurikularnim svetom pri Ministrstvu za šolstvo.

4. Višja medicinska sestra Jeanette Korenc - Lafer je Predsedstvo Zbornice zdravstvene nege Slovenije obvestila, da je 21.1.1998 prejela odločbo Ministrstva za zdravstvo št. 313 - 1210/94-98 z dne 16.1.1998, s katero je vpisana v register zasebnih zdravstvenih delavcev.

*

Brez velikih besed je minil tudi **11.2.1998 - Mednarodni dan bolnikov**, ki ga v svetu praznujejo že šest let. Tega dne sem se zavedla šele zaradi članka v dnevnem časopisju, ki se je glasil »Topla beseda olajša trpljenje«. In ko sem si urejala misli ob pripravah in dogovorih na stavko, oziroma premišljala, kako bi bilo moč javnosti prikazati posebnost našega dela, sem se ustavila. Kaj ni naš največji adut ravno naš varovanec? Ali ni on najbolj prepričljiva javnost, ki je že dobil našo besedo in občutil našo podporo, naše znanje? Odgovor je torej več kot na dlani, preostanejo nam le še dejanja!

 Pripravlila:

Veronika PRETNAR KUNSTEK

NOVICE IZ ICN

Medicinske sestre proti smrtonosni injekciji

Ženeva - Mednarodna organizacija medicinskih sester (ICN) je v podporo januarskemu poročilu Amnesty International "Smrtonosna injekcija: medicinska tehnologija izvrševanja smrtnih kazni" in v odgovor na usmrtitev Faye Karta Tucker v ZDA danes ponovno izrazila nasprotovanje do smrtonosne injekcije.

ICN poziva organizacije medicinskih sester in ostale strokovne organizacije, naj si prizadevajo za odpravo smrtnih kazni v državah, kjer jo še imajo, in zavrača sodelovanje medicinskih sester in ostalih zdravstvenih delavcev pri pripravi in izvedbi smrtnih kazni. ICN meni, da sodelovanje medicinskih sester pri izvršitvi smrtnih kazni bodisi posredno ali neposredno predstavlja kršitev Kodeksa etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov.

"Za medicinske sestre in druge zdravstvene delavce je neetično, če morajo, pogosto proti svoji volji, dati smrtonosno injekcijo", je poudarila predsednica ICN Kirsten Stallknecht. "Medicinske sestre so povsod po svetu usposobljene za to, da pomagajo ohranjati življenje in blažiti bolečino in trpljenje, vsaka povezanost z najstrožjo kaznijo pa je v nasprotju z vrednotami tega poklica in zmanjšuje zaupanje javnosti v medicinske sestre. ICN poziva združenja, da zaščitijo tiste zdravstvene delavce, ki zavrnejo sodelovanje pri usmrtitvah", je dodala.

ICN kot združenje organizacij medicinskih sester 118 držav zastopa medicinske sestre v svetu in na mednarodni ravni predstavlja stališča medicinskih sester o vprašanih zdravstvenega varstva in zdravstvene nege. Sedež v Ženevi ima uradne stike s Svetovno zdravstveno organizacijo ter posvetovalni status pri Ekonomskem in socialnem svetu Združenih narodov.

ICN - mednarodna organizacija medicinskih sester je poslala vsem državam-članicam ICN naslednji dopis z željo, da ga objavimo v našem tisku.

ICN je pripravila načrt dejavnosti za obdobje 1997 - 1999, pri čemer je določila področja, ki se jim bo v tem času potrebno posvetiti.

V želji, da bi dobili čim večje število stališč in prispevkov, vas prosimo za pomoč pri oblikovanju "banke" z imeni medicinskih sester ekspertov, ki bi bile pripravljene deliti svoje izkušnje in ICN pomagati z nasveti ter pisnimi komentarji, sodelovati v ad hoc skupinah, predstavljati ICN na srečanjih ipd.

Okrepljene dejavnosti bodo v tem obdobju potrebne na naslednjih področjih:

- Strokovna pravila in pristojnosti,
- Izobraževanje v zdravstveni negi,
- Zdravstvene storitve/Reforma zdravstvenega varstva,
- Informacijska tehnologija/Informatika zdravstvene nege,
- Staranje,
- Delavci v zdravstvenem varstvu / Načrtovanje in razvoj,
- Klasifikacija dejavnosti zdravstvene nege,
- Nasilje,
- Primarno zdravstveno varstvo,
- Management v zdravstveni negi,
- Raziskave v zdravstveni negi,
- Klinične usmeritve/Empirično utemeljeni rezultati,
- Ženska in zdravje Družinsko zdravstveno varstvo,
- Kodeks etike/Človekove pravice,
- Vprašanja mentalnega zdravja,
- Fizični aspekti zdravstva in zdravstvene nege.

Če se odločite za sodelovanje, prosim, kontaktirajte Zbornico zdravstvene nege, ki bo izpolnjen obrazec z vašimi podatki posredovala na ICN urad v Ženevo.

 Strokovni aktiv
med. sester
Srednje šole Jesenice
(zdravstvena usmeritev)

Ob 35-letnici izobraževanja zdravstveni tehnik na Jesenicah

V šolskem letu 1997/98 Zdravstvena šola Jesenice praznuje 35-letnico ustanovitve. Leta 1962 je bila na pobudo občine Jesenice ustanovljena Srednja šola za medicinske sestre. Ta šola je bila takrat in je še zdaj velika in pomembna pridobitev za potrebe gorenjskega zdravstva. Ustanovitev je narekovalo predvsem spoznanje o velikih kadrovskih potrebah, ki jih je nakazoval takrat perspektivni razvoj zdravstvene službe in zdravstvenega varstva. Poleg že omenjenega pa je bila osnovna skrb občine omogočiti dekletom izobraževanje po končani osnovni šoli.

Na prvi razpis šole za medicinske sestre se je leta 1962 prijavilo 105 kandidatk, od katerih je bilo sprejetih 38. Prva učilnica je bila v najetem prostoru Zavoda za socialno zavarovanje. Nekaj mesecev je pouk potekal v precej neprimernih prostorih. V tem času so potekala adaptacijska dela v prostorih Splošne bolnice Jesenice. Največje zasluge za ustanovitev te šole je prav gotovo imela ga. Mira Jazbinšek, ki je že v pripravljalnem obdobju in tudi kasneje živela za šolo in z njo, saj je prevzela delo ravnateljice in ga opravljala več kot dve desetletji.

V aprilu 1963 se je Šola preselila v nove prostore Splošne bolnice Jesenice. Vrsto let je šola vpisovala le po en oddelek posameznega letnika, občasno po dva. Do uvedbe Zakona o usmerjenem izobraževanju je bilo redno zaposlenih pet višjih medicinskih sester, ki so poučevale nego bolnika in skrbele za praktični pouk dijakov v zdravstvenih organizacijah. Strokovnoteoretične predmete so poučevali zdravniki, večinoma zaposleni v Splošni bolnici Jesenice, splošnoizobraževalne predmete pa profesorji, ki so bili stalno zaposleni na Gimnaziji ali v strokovnih šolah.

Kmalu po uvedbi usmerjenega izobraževanja je prišlo do zmanjševanja vpisa, tako je prišlo leta 1984 do združitve Gimnazije, Železarskega izobraževalnega centra in zdravstvene šole v Center srednjega usmerjenega izobraževanja. Iz Splošne bolnice Jesenice smo tako kabinete za nego bolnika preselili v prostore dijaškega doma Železarskega izobraževalnega centra, leta 1988 pa v prostore gimnazije. Ob združevanju se je upokojila Mira Jazbinšek in njeno delo je prevzel ravnatelj centra (v naslednjem zaporedju: Severin Golmajer, Alojz Cuznar, Andrej Pikon). Leta 1993 pred začetkom šolskega leta smo se morali ponovno preseliti v stavbo jeseniških strokovnih šol. Skupaj z ostalimi usmeritvami (poslovno, strojno, kovinarsko) smo dobili naziv Srednja šola Jesenice, ravnateljica pa je od leta 1995 Regina Razingger.

Že tri leta poteka pouk strokovnih predmetov v adaptiranih prostorih, ki so deloma že opremljeni, kakor zahtevajo standardi. V kabinetih za zdravstveno nego bolnika dijaki pridobivajo strokovnotehnična znanja, ki jih bodo potrebovali v prihodnjem poklicu. Ta praktična znanja pa si dijaki utrjujejo tudi pri praktičnem pouku, ki poteka v Splošni bolnici Jesenice, Psihiatrični bolnici Begunje, v Domu dr. F. Berglja na Jesenicah in dr. Janka Benedika v Radovljici ter v Zdravstvenem domu Jesenice. Delovna praksa, ki je obvezna za dijake 2. in 3. letnika, pa poteka v poleg omenjenih ustanovah še v Bolnici za ginekologijo in porodništvo v Kranju in Bolnišnici Golnik - kliničnem oddelku za pljučna obolenja in alergologijo, v Zavodu Matevža Langusa v Radovljici, v Domu upokoјencev Podbrdo ter v Zavodu za slepo in slabovidno mladino Škofja Loka.

Zdravstvena šola na Jesenicah ima pestro zgodovino. Vseskozi se je otepala s prostorskimi in drugimi težavami, vendar je vseh 35 let dosledno opravljala svoje izobraževalno in vzgojno poslanstvo. S pomočjo zdravstvenih organizacij se je kljub težnjam po ukinitvi obdržala in se celo okrepila. Vsa leta so se prizadevanja šole usmerjala v izboljšavo delovnih in materialnih okoliščin, v redno zaposlovanje manjkajočih kadrov in s tem kvalitetnejšo vzgojo in izobraževanje, v uveljavljanje šole in njenih dijakov tudi navzven, v tesnejšo povezavo šole s širšim družbenim okoljem.

V vseh teh letih je zaključilo šolanje okoli 1350 medicinskih sester oziroma zdravstvenih tehnikov. Veliko število diplomantov je uspešno nadaljevalo šolanje na višjih, visokih šolah in fakultetah in sedaj opravljajo odgovorna dela, večina v zdravstvu, nekateri pa tudi na drugih področjih.

Največ diplomantov se je po zaključnem šolanju zaposlilo v zdravstvenih organizacijah, kjer bogatijo bolnikov vsakdan, jih negujejo, bodrijo in lajšajo njihovo trpljenje. Večina med njimi s svojim delom dokazuje, da so si izbrali pravi poklic in v času šolanja pridobili dovolj znanja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam vsa ta leta kakorkoli pomagali pri vzgoji dobrih zdravstvenih tehnikov.

Vsem, ki ste prispevali svoj del na prehojeni poti in ste z nami premagovali ovire, se želimo zahvaliti na poseben in svečan način. Zato vas vljudno vabimo na proslavo, ki bo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah dne 26. 3. 1998 ob 18. 00 uri.

Veselilo nas bo, če boste lepe trenutke še enkrat podoživljali z nami.

Proslavljanje bomo dopolnili:

- s strokovnim seminarjem v okviru Društva medicinskih sester Gorenjske v mesecu aprilu,
- razstavo likovnih izdelkov zdravstvenih tehnikov gorenjske regije.

VABILO

Ob 35 - letnici izobraževanja zdravstvenih tehnikov na Jesenicah vas prisrčno vabimo na proslavo v gledališče Tone Čufar na Jesenicah, ki bo dne 26.3.1998 ob 18.00 uri.

Veselimo se srečanja z vami.

Organizacijski odbor Srednje šole Jesenice

 Lucija MATIČ

ZDRAVSTVENA VZGOJA V OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH

Sekcija študentov zdravstvene nege združuje študente zdravstvene nege (bodoče medicinske sestre) Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani in Visoke zdravstvene šole v Mariboru.

Ze dalj časa se odvijajo aktivnosti za prenovu osnovne šole, ki jih vodi in povezuje nacionalni kurikularni svet (NKS). Na NKS se je naša Sekcija tudi obrnila s svojimi predlogi, prvič maja 1997, ko smo predlagali uvedbo novega predmeta Zdravstvena vzgoja.

Zakaj sploh zdravstvena vzgoja in zakaj predmet Zdravstvena vzgoja?

Menimo, da je potrebna zdravstvena vzgoja ne samo bolnikov, ampak celotnega prebivalstva: zaradi načina življenja, ko se skrb za zdravje pre pogosto umakne na stranski tir in se prevzemajo nezdrave življenjske navade, zaradi reforme zdravstvenega in pokojninskega sistema, ko se čedalje več pozornosti namenja primarnemu zdravstvenemu varstvu, se poudarja lastna odgovornost za zdravje in se slabša dostop do zdravstvene oskrbe, zaradi posledic sodobnega načina življenja - nezgode, psihosomatske težave, stres, bolezni zaradi onesnaženega okolja ... Menimo, da je ljudem treba najprej ponuditi čimboljše znanje, da bomo od njih lahko zahtevali

osebno odgovornost, ki jo uvajajo nove reforme. Zakaj predmet Zdravstvena vzgoja? Medicinske sestre in drugi zdravstveni delavci pri svojem delu delujejo zdravstvenovzgojno na ljudi. Toda menimo, da je vplivanje na ciljno skupino otrok in mladine najpomembnejše in najučinkovitejše, da bi zdravo živeli in imeli srečno otroštvo. Do sedaj je bilo to področje pokrito z nekajurnimi predavanji medicinskih sester, ki so jih bile nekatere srečne generacije deležne, druge pa ne. Želimo, da bi bilo vsakemu otroku v Sloveniji omogočeno, da se seznani z vsebinami, ki mu lahko pomagajo k bistveno boljšemu zdravju in k lažjemu reševanju marsikatero otroške, pubertetniške in adolescentne težave. To pa lahko naredimo le z uvedbo predpisanega obveznega programa, ki vsako šolo obvezuje, da ga ponudi in izvaja.

Vsebine, ki jih študentje zdravstvene nege predlagamo v okviru predmeta Zdravstvena vzgoja, so: higiena, zdrava prehrana (motnje prehranjevanja), gibanje, spolnost in načrtovanje nosečnosti, izogibanje nevarnostim v okolju (alkohol, kajenje, droga, nezgode), prva pomoč, počitek in prosti čas, zdravo učenje, ekologija v povezavi z zdravjem, samomor, preventiva pred nalezljivimi boleznimi (spolno in navadno), strpnost in medosebni odnosi, stres ...

Našim predlogom je nacionalni kurikularni svet prisluhnil in nas povabil, da jih podrobneje predstavimo pred kurikularno komisijo za zdravje. Upamo, da bomo znali dobro predstaviti svoje ideje in da jih bodo slišali tisti, ki imajo moč spreminjati in izboljšati razmere.

ČESTITKA

V februarju 1998 je zaključila študij zdravstvene vzgoje na Visoki šoli za zdravstvo in Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani kolegica

ANA NUŠA LAVRIH.

Dragi kolegici iskreno čestitamo!

Sošolke druge generacije fakultetnega študija ob delu

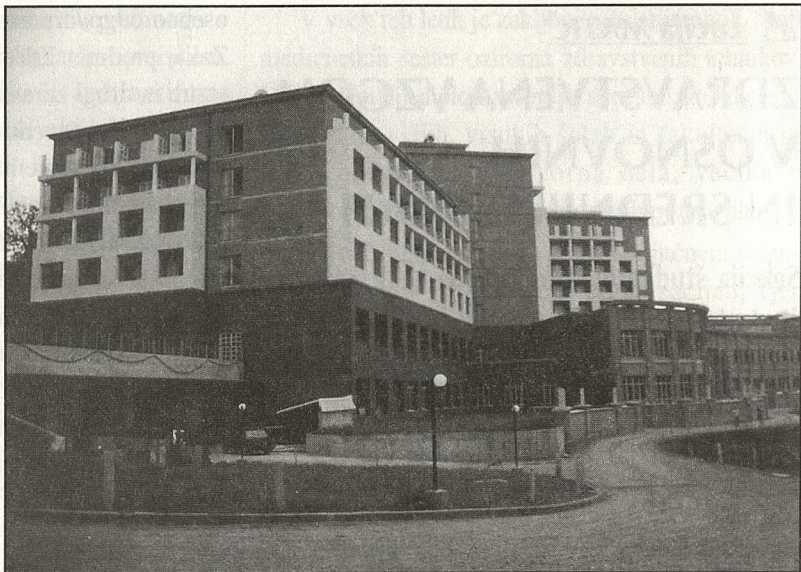
 Olga ČERNE

SANATORIJ NEBOG V RUSIJI

Gradnjo sanatorija v Nebogu je financirala Belorusija. Sanatorij je bil namensko zgrajen za zdravljenje žrtev Černobila. Smelt je v celoti poskrbel za načrtovanje, projektiranje, izgradnjo in opremljanje sanatorija. V resnici gre za čudovit zdravstveni objekt, ki je delo naših strokovnjakov.

Pri izdelavi popisa inštrumentarija in potrošnega materiala se mi je porodila vrsta vprašanj in ugotovitev, da zelo malo vemo o posledicah sevanja. Zbirala sem tovrstno literaturo in se učila. Na osnovi načrtov in vedenja o posledicah sevanja sem pričela z delom. Glede na to, da nisem imela izkušenj z načrtovanjem v sanatorijih, sem za pomoč prosila vodstvo Rogaške Slatine. Bili so prijazni in povabili so me na ogled zdravilišča. Oborožili so me z vsemi potrebnimi podatki, tako da pri nadaljnjem delu nisem imela več težav. Bili so izjemno gostoljubni, za kar se jim prisrčno zahvaljujem.

Nekega junijskega dne sem s Smeltovim privatnim letalom odpotovala v Nebog z nalogo, da organiziram delo v sterilizaciji in s sterilnim materialom tudi v sanatoriju. Sanatorij je zgrajen na griču ob obali Črnega morja. Za zdaj ima 600 postelj. Poleg tega ima številne poliklinične dejavnosti, stomatološke ambulante, številne bazene in pos-

tore za fizioterapijo. Bolnik, ki pride na zdravljenje, obišče: okulista, urologa, ginekologa, dermatologa, stomatologa itd. Vse specialnosti omogočajo kompleksno zdravljenje bolnikov.

Pri izdelavi mednarodnih projektov je vedno zahtevana zahodnoevropska tehnologija. Razumljivo je, da je vrhunska tehnologija dokaj trd oreh za bodoče uporabnike. Če se prej niso šolali pri nas ali v tujini, ne znajo in ne morejo pravilno uporabljati novih aparatov. K nam ali v tujino prihajajo le posamezni strokovnjaki, kar seveda ne zadostuje za uspešen potek dela. Če pa gre naš ali tuji strokovnjak tja, s poučevanjem zajame mnogo širši krog ljudi in s tem pozitivno vpliva na posodobitev organizacije dela. V resnici gre za velik kvalitetni skok.

Medicinske sestre v sterilizaciji so me pričakovale prekrizanih rok, saj niso vedele, kako bi se lotile dela, in tako je vedno.

Redno obiskujem seminarje, ki jih organizirajo medicinske sestre, zaposlene v sterilizaciji. V Novem mestu sem na takem seminarju dobila rdeč srček, na katerem je pisalo: "Sterilizacija srce bolnišnice", kar nedvomno drži. Z delom vedno začenjam v sterilizaciji. Potem, ko sestre obvlada-

jo: čiščenje, pakiranje in sterilizacijo instrumentov ter potrošnega materiala, se osredotočim na sprejem in izdajo materiala. Takrat pričnem posegati v organizacijo dela v bolnišnici.

Gotovo me boste vprašale, kako je z mojim znanjem ruskega jezika? Rusko ne znam in sem ves čas potrebovala prevajalca. Z ruščino je tako, da so njihove besede zelo podobne našim, vendar imajo čisto drug pomen. Kadar prevajalca ni poleg, je bolje molčati.

Pri delu sem imela tudi nekaj težav. Saj veste, da je centralna sterilizacija lastnik vsega instrumentarija in da drugače tudi biti ne more. Organizirala sem vrsto sestankov in zelo prosila, da so nam izročili instrumentarij iz zaklenjenih sob in predalov. Instrumentarij sem sama načrtovala, zato sem tudi vedela, koliko instrumentarija nam v centralni sterilizaciji manjka. Skušala sem jih razumeti, saj sem vedela, da so mnogo let živeli v pomanjkanju vsega. Na

začetku nam niso zaupali. Bali so se, da jim danih instrumentov ne bomo vrnili. Spremenili so se v hipu, ko so spoznali, da bodo dobili vse, kar potrebujejo. Skratka, potrebovali so zaupanje.

Rusi so prijazni ljudje in lepo je delati z njimi. Tako rada bi jih ponovno srečala, se z njimi pogovorila in jim pomagala, pa četudi za kratek čas. Rada bi preverila uspehe in tudi neuspehe svojega dela, kar pa žal ni mogoče.

Kadar takole po opravljenem delu odhajam, se vedno sprašujem: sem bila dovolj razumljiva, ali bodo zmogli? Z odhodom pretrgaš vse nežne niti prijateljstva, ki so se stkale z delom. Ko se poslavljaš, veš, da se poslavljaš za vedno. Vendar me tu in tam preveva občutek, da je majhen del mene ostal za vedno z njimi.

Pri tem se vedno spominjam bolnika, ki je dejal, da je življenje eno samo prihajanje in odhajanje.

Se nadaljuje.

OBVESTILO

V ponatisu sta izšla:

1. Moje pripravništvo (zdravstveni tehnik)

cena 750,00 SIT

2. Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije

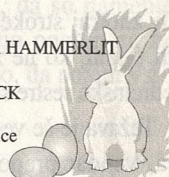
cena 300,00 SIT

To je

PRI-MA
d.o.o.
ZASTOPSTVA

Z NAŠIMI PRINCIPALI

- EXPER Italija - razni medicinski vozički
- zbiralniki SEPTOBOX, SEPTOECO
- ALLPACK Italija - kartonska embalaža PRI-MACK
- za razne odpadke
- IMECO Nemčija - dezinfekcijski robčki, čistilne krpe
- izdelki za enkratno uporabo iz netkanega blaga
- GIVAS Italija - pohištvo, ambulate, invalidski vozički
- NARIM Italija - ekološki inkontinenčni program
- SANSEG Švica - reanimacijski vozički METRO USA
- LIFELINE
- pohištvo STARSYS
- regali METRO, vozički HAMMERLIT
- vozički ALVI za perilo
- ÖMA Austrija - negovalne postelje BOCK
- DEKOBINS blazine
- nevidne zaščitne rokavice

**Vsem prijateljem in poslovnim partnerjem
voščimo vesele velikonočne praznike.**

zastopa in prodaja PRI-MA d.o.o.

Igriška 2, 1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: 061 210 828, faks: 061 210 340

 Verica TURK

KOMUNIKACIJA V SKUPINI

3. in 4. februarja 1998 se je pri Kolaborativnem centru SZO za primarno zdravstveno nego ZD Maribor odvijal spretno oblikovan in zanimiv program Učne delavnice o komunikaciji v skupini in učnih metodah dela z malimi skupinami.

Po zanimivi predstavitvi smo se globlje spoznale in zdi se mi, da je funkcija skupine v pravem smislu zaživela že takoj, uresničevanje pričakovanj pa tudi!

Vodenje mag. Bojane Filej je bilo prijetno, nevsiljivo, z dovolj in natančnimi navodili; za vse nas pa vedno pravišnji izziv za kreativnost in motivacijo, da naloge opravimo kar najbolje in se poleg tega držimo oblikovanih pravil.

Večina nas je že imela nekaj izkušenj z delom malih skupin, zato je bilo zelo zanimivo razmišljati o tem, katere so vsestranske prednosti in pomanjkljivosti, ki se pojavljajo bodisi zaradi izbrane metode dela, bodisi zaradi lastnih pristopov, znanj in izkušenj, ki opredeljujejo izkustveno učenje.

Veliko "vznemirjenje" pa je tako kot vedno prinesla med nas spoštovana gospa Majda Šlajmer-Japelj. Svoje misli je lahkotno prepletala na temo o novih izhodiščih za izobraževanje medicinskih sester.

Ni šlo seveda brez tega, da stroka zdravstvene nege ni ustrezno cenjena, da k temu pripomoremo tudi znotraj stroke, da svojo identiteto izgubljammo tudi s tem, ko ne znamo ceniti preteklosti (mnoge medicinske sestre so bile heroji!) ...

Težava je še vedno lastni strokovni jezik, ki nastaja, vendar prepočasi, zaradi nevgrajene metode Procesa zdravstvene nege v sistem. Čeprav ima Proces zdravstvene nege tudi ekonomski vidik (hišna pravila, normativi in standardi), bi nam zelo koristil in bi slehernega na področju zdravstvene nege moral zanimati.

Končno imamo po zaslugi projekta LEMON prevedenih že nekaj ličnih lastnih učnih materialov za zdravstveno nego. Udeleženke smo bile med prvimi deležne 4. priročnika POTI POSODABLJANJA ZDRAVSTVENE NEGE, ki je pravkar izšel.

Ob delu v skupini smo ugotavljale zelo velik pomen lastne strokovne literature, predvsem pa razmišljale o načinu, kako jo vidneje predstaviti slehernemu negovalnemu timu ob dejstvu, da procesa ZN še vedno niso povsod sprejeli.

Neodgovorjeno je ostalo vprašanje, kako omogočiti izid še preostalih 8 za slovenski prostor pomembnim priročnikom!

Zelo zanimiv in obetajoč se nam je zdel tudi podatek, da mora Slovenija kot pogoj za sprejem v Evropsko unijo izdelati oz. prilagoditi strategijo izobraževanja - tudi za medicinske sestre na fakultetni ravni (primer Grčija), za kar pa je nujno imeti dovolj usposobljenih učiteljev in mentorjev - medicinskih sester.

Medicinska sestra bo vse bolj potrebna na področju geriatrije (morda bo uspela celo specializacija), patronaže ter vzgoje (stil življenja) in izobraževanja (vedenja) za zdravje, kjer je še posebej pomembna multisektorska podpora države in način učenja z zgledom ob mnogih samoiniciativnih interesnih skupinah.

Zelo resno bomo morali oblikovati poklicno kulturo in se izobraževati za specifično pomoč (množične nesreče, nalezljive bolezni, naravne nesreče ...), iz področij naravoslovno-druženih ved. Veliko zanimivosti in lepih misli se je utrnilo v teh dveh dneh, ko smo družno spoznavale še vse razsežnosti druženja, da bi jih zmogli v kratkem času uresničiti!

Da smo se kdaj pa kdaj čisto po svoje preveč zaklepetale (kar ni ušlo budnim opazovalkam), da smo se kdaj pa kdaj "spozabile", ko je bilo potrebno poslušati in si segale v besedo, pa je bilo zato, ker si želimo še takih srečanj, na istem mestu, z isto prijazno voditeljico Bojano, vendar z neomejenim druženjem v LEMON ambientu neposredno ob poslovnih prostorih Kolaborativnega centra, kjer je vedno opojno dišalo ...

 Marjeta RUPAR

ZLATE UZDE NE NAREDIJO KONJA BOLJŠEGA

*Dragi "moji" dijaki,
verjemite mi,
za vas pesti držim.*

Če je mladostnik spodbujan, se uči samozaupanja in samozavesti.
Skupina dijakinj Srednje zdravstvene šole in gimnazije, Šubičeva 1, Ljubljana

Mene se ne tiče

Da, pojavlja se nemir. Tako hiti, hiti v dir. Podoben je prepotenemu konju, brez uzda, ki v neznano galopira in se ne ozira. Tako ne vidi, da nekdo ob poti hira.

Prav nič se ne zmeni za sprotne naloge zdravstvene nege. Te so nepotrebne nadloge, ničvredne in bedne. Povpraševanje je takrat, ko zavesa pade. Oder pa izgubi pomen, ker bolezen prikoraka. Nič ne čaka in si misli: "Dragi človek, kar trpi." Vse poteka v mučni tišini, ki ji je edini vse razumljivo.

Rodi se pričakovanje tolažilnih besed. Teh pa ni in ni. Ko je vse v najlepšem redu, pa je njihov zven, vreden samo "en poen".

Prilika se nerada ponudi, lahko pa jo zamudiš

Mladi so pahnjeni v vrvež dobrin, za katere niti ne prosijo. Starejši ponosno poudarjamo to in poveličujemo blišč neumnih dejanj. Vse, kar je krepostno, pa zasmehujemo.

Neprestano trdimo, da ni vredno truditi se, in poudarjamo besedilo pesmi: "vsi za enega, eden ZASE", ki jemlje mir duši. Tako se negotovost veča. Mi pa mislimo, da je vse dovoljeno. Ob nesreči naj bi pomagala prižgana - sveča.

Žalostni mrzijo veselega, šaljivci pa žalostnega (Horacij)

Matura ima tokrat zelo visoko ceno. Priznanje njene supervrednosti gre že malce na škodo dijakov. Ob vsem pompu smo prepričani, da bo ceremonial rešil vsa življenjska vprašanja. Vrata v svet dobrin se bodo odpirala, ugled bo rasel, rasel...

Kdor pogleda življenje z vseh strani, ve, da USODA kroji človekovo ceno. Maturanti in kasnejši diplomanti so tudi ranljiva človeška bitja. Takrat potrebujejo pomoč, ki ni izborljiva, predvsem pa naj bi bila zelo potrpežljiva.

Naši (zdravstveni) nadebudni dijaki menijo (tako se počutijo in občutijo družbeno dogajanje in dopovedovanje med vrsticami), da so namenjeni delu brez ocene. Že zdaj zbirajo pogum za beg. Tako oni kot njihovi starši menijo, da potem v življenju ne bo zadreg.

Že zgodaj se primerjajo z drugimi, posebno z gimnazijci

Primerjava je lahko zelo draga in lahek plen za tiste, ki ne poznajo lenobe. Zato brez zlobe prestopijo na druga strokovna tla. In pravijo: "Joj,

čim prej, znebiti se moramo tega ničvrednega in ponižujočega poklicnega bremena.”

Tako kratkovidno načrtujemo (družba) ocenjevanje poklicnih znanj in veščin. Nenadoma je vedno manj dobrih in plemenitih gospa, ki z veseljem zastopa naše vrste.

Stoj, je že dovolj

(Horacij)

Ko ljudje ob zadnji uri preštavamo življenjske dobitke in odbitke pričakovanih želja, postanemo krotki in prizemljeni. Takrat obžalujemo napuh, daje nas duševna naduha.

Želja, da pride nekdo, da nam zatisne trudno oko, je iskrena.

Težko pričakovano nežno besedo “meni” in tih korak ob postelji opravi medicinska sestra.

Vsak dan se v bolnišnici srečuje z znanci mladih dni, ki jo takrat v mladih letih niso hoteli (priznati) poznati.

ONA (medicinska sestra) naredi to, kar ji vsteli veli.

Vprašanja so lahko tudi neprijetna

Zakaj, NEBOGLJENI ČLOVEK, življenje gledaš z zaprtimi očmi? Kako, prosim? Nič te ne briga?

Ljudje nič ne vidimo, ne slišimo, posebno, kadar gre za soljudi.

Prepričani smo, da ima posoda, v kateri “negujemo življenje”, dvojno dno. Nenadoma se razleti, iz posode se usuje prah. Tega ne priznamo. Razmišljanje zavijemo v različne religije in v skrite vede. To nas seveda zavede in zopet smo v krogu iskanja.

Indijansko ljudstvo preprosto živi in ima nam nerazumljivo filozofijo, ki govori:

*Reke ne pijejo svoje vode,
drevesa ne jedo svojih plodov,
oblaki ne požirajo svojega dežja.*

*Vse, kar je velikega, je vedno v korist drugih.
In tisti, ki delajo v korist drugih, so - zlati prah.*

 Ines POLIMAC

Razvoj otroka

Ko sem bila še majhna deklica z modro pentljo v laseh in z medvedkom v naročju, so bile moje misli brezskrbne ter ovite v nežno mrenico kakor spomladanski cvet, ki ga nežen vetrič pozibava sem in tja. Živel sem v pravljčni deželi, kjer so kraljevali palčki, zmaji, čarovnice, govoreča drevesa ... Leta so hitro minila in sedaj sem že študentka.

Menim, da je za otroka pravljična življenjskega pomena, saj je del naše vsakdanjosti. V sebi nosi vero vsakega človeka, da je življenje smiselno. Otrok spozna vrednote, kot so: krivica, pogum, sovraštvo, ljubezen ... Skozi razvojne faze mu prilagajamo pravljične ter tako socialno, čustveno, moralno in intelektualno dozoreva. Velikokrat se spominjam indijskega reka, ki ga je večkrat povedal oče: “Dokler so otroci majhni, jim dajaj korenine, da poženejo, ko postanejo malce večji, jim daj peruti, zato jim veliko pripoveduj o lepem in čudežnem.”

Zdaj, ko se z naglico približujemo 21. stoletju, je tehnologija na zelo visoki stopnji. Imamo videokasete, zgoščenke oz. CD, TV ... Vendar otrok potrebuje človeški dotik, toplino in tako bo lažje doživel vsebino pravljične in starša - duhovno ljubezen.

Otroci, ki so oviti s črno pentljo, ne morejo aktivno sodelovati, tudi njihova domišljija je revna in predstavlja le mrtve slike, ki nanj negativno vplivajo, otroci so osebnostno osiromašeni.

Zelo pomembna je tudi športna vzgoja, saj pripomore k dobremu počutju celega organizma. Začeti moramo že zgodaj, kajti tako bo otrok dobil voljo za gibanje in se ne bo več bal “tekmovalj” oz. soočanja z vrstniki. Ko odrasča, moramo enakomerno razdeliti tudi glasbo, ljubezen, identiteto, ... Vedeti moramo, da so starši, vzgojitelji, učitelji vzor otroku. Vzgojiti mu moramo disciplino, red, omejitve, spoštovanje, ...

Kadar mladostnik izgubi zanimanje in pobudo, mu postane dolgčas in vse mu je brez zveze (šola,

učitelji, starši). Vzgojitelji ga morajo vzpodbujati, dajati naloge, zahteve in le tako bo razvijal svoje interese.

Problemi, kot so: samomor, odvisnost, agresija, depresija, so "nove rožice", ki cvetijo v današnjem času. Enako lahko občutijo tudi odrasli ljudje, stari ljudje, ki doživljajo krizo. Samomor ni nov pojav, ampak so ga poznali že v zgodovini, vendar številke niso bile tako visoke, kot zdaj. Do suicida pride predvsem zaradi občutljivosti, neizkušenosti, neodpornosti in zaradi čezmernega prostega časa - to je usodno dejstvo.

Sem študentka 1. letnika Visoke zdravstvene šole - smer zdravstvena nega - in menim, da ima vsak človek pravico do obstoja, svobode ter tudi ČASA, da se spremeni. Medicinska sestra mora varovanca pozorno poslušati, pravočasno prepoznati težave, pomanjkljivosti ter ga rešiti iz vrtinca smrti. Zavedati se moramo, da se vsak človek rodi z dostojanstvom in je enakopraven, ne glede na vero, raso, spol, narodnost, ...

 Dragica ŽNIDER

MIRA PRIDGAR

Upokojena višja medicinska sestra, stanovalka Koroškega doma starostnikov Črneče pri Dravogradu.

Ime sestre Mire PRIDGAR je z zlatimi črkami zapisano v zgodovino sestrstva v Sloveniji, ime, ob katerem se vsakomur, ki jo je poznal, razjasni obraz.

Sestra Mira, ki se je na svoji poklicni poti srečala s številnimi težavami in stiskami svojih pacientov, pa tudi sodelavcev, je bila vedno pripravljena pomagati, bodisi z nasvetom, pogovorom ali pa samo z nasmehom in prijazno besedo pomoči potrebnemu.

Mnogim generacijam medicinskih sester je pomagala na začetku njihove poklicne poti s svojim znanjem, toplino in srčnostjo. Zato ne preseneča, da

so številne sestre dejale: "Bila nam je kot druga mama."

Sestra Mira se je rodila 6. julija 1919 v Vuhredu. Že zgodaj je izgubila starše, zato je odrasčala pri sorodnikih. Njeno otroštvo je bilo navkljub temu zelo lepo, izpolnjeno s prijateljstvom in domačnostjo. Njena ljubezen do soljudi, želja pomagati bolnim in trpečim, jo je pripeljala v Ljubljano, kjer je začela obiskovati šolo za medicinske sestre. Denar za šolanje si je zaslužila sama z nudenjem pomoči na domu starejšim gospem. To je bil tudi čas 2. svetovne vojne, živeli so v večnem strahu in pomanjkanju, vendar je šolanje uspešno zaključila in se prvič zaposlila v Otroškem domu v Polzeli (dom za sirote, ki so jim starše likvidirali Nemci).

Iz Polzele jo je pot vodila zopet v Ljubljano, kjer je delala 7 let na šoli za medicinske sestre kot inštruktorica. Med tem časom se je tudi vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce in bila aktivna članica Društva medicinskih sester vse od začetka; kasneje tudi predsednica Društva medicinskih sester Jugoslavije. Že takrat so se sestre začele v okviru društva boriti za večjo samostojnost in pravice, za večji ugled poklica in začele razvijati stroko zdravstvene nege. Takratne sestrške uniforme so bile modre halje, podobne današnjim, z obveznim predpasnikom in čepico, zaščitne obutve še ni bilo.

V času šolanja na Višji šoli za zdravstvene delavce je opravljala tudi prakso v bolnišnici v Londonu, kjer je ostala eno leto.

Po prihodu iz Anglije in opravljeni diplomii na takratni 3-letni Višji šoli se je zaposlila na Infekcijski kliniki v Ljubljani.

Ko se je tam pojavil razpis za mesto medicinske sestre v vojaški bolnišnici v Etiopiji, je to zanj pomenilo velik izziv in z mešanimi občutki pričakovanja, veselja in strahu pred neznanim se je odpravila na 2 leti in pol trajajoče službovanje v Addis Abebo.

Na Etiopijo jo vežejo prijetni spomini. V bolnišnici, kjer je delala, je bila večina zaposlenih zdravnikov in sester Evropejcev. Poleg dela v bolnišnici so se ukvarjali tudi s poučevanjem domačink za poklic medicinske sestre in načrtovan-

jem družine zaradi velikega števila otrok, za katere družina dostikrat ni imela hrané za preživetje.

Domačini so se preživljali večinoma s poljedelstvom in živinorejo, življenje na vasi je bilo težko, bilo je veliko spopadov med takratnim režimom in plemeni. V samem mestu je bilo veliko slovenskih družin, s katerimi je sestra Mira navezala prijateljske stike.

Domačini so v marsičem posnemali Angleže, v samem mestu pa je bilo 80 % Evropejcev, prevladoval je evropski način življenja. Da bi zagotovili delovna mesta domačinom, je moral imeti vsak Evropejec služabnika. Ponavadi je bil to moški, ki je moral delati za preživetje svoje družine; ženske pa so se posvečale številnim otrokom. Tako je tudi sestra Mira imela svojega služabnika, ki je v dopoldanskem času prihajal v njeno stanovanje in postoril vse potrebno. V prostem času je Mira rada pletla, hodila na izlete, po nakupih in na obiske.

Po prihodu iz Etiopije je čez nekaj časa postala glavna sestra Infekcijske klinike, nekaj let pred upokojitvijo pa glavna sestra Kliničnega centra v Ljubljani. Njeno poklicno življenje je bilo izpolnjeno z aktivnim delom v društvu medicinskih sester, pogosto je tudi predavala in prenašala svoje bogato znanje na mlajšo generacijo. Od študentk, ki jim je predavala, in od sester na kliniki je zahtevala veliko znanja, topline in razumevanja do pacientov, bila pa je zelo pravična in vedno pripravljena pomagati. Prizadevala si je za izobrazbeni in kulturni napredek zaposlenih, za napredek stroke zdravstvene nege in za večji ugled in samostojnost sestrskega dela. Želela si je, da bi bila zdravstvena nega bolj prijazna, bolj dostopna in razumevajoča.

Tudi še nekaj časa po upokojitvi je aktivno delala v društvu in predavala. Leta 1991 pa je prišla bolezen, cerebrevaskularni insult, ki ji je vzela samostojnost, aktivnost in ji zelo spremenila življenje. Kot sama pravi, se je strašno težko privadila na svojo drugačnost, na pasivnost in posledica navedenega je bil obup, razočaranje in pogosta obdobja depresij. Ker je potrebovala pomoč pri opravljanju vseh življenjskih funkcij, se je odločila, da postane

stanovalka našega zavoda, ki je najbližji njenemu rojstnemu kraju.

Odločitev je bila težka, še težje je bilo sprejeti misel, da njeno življenje nikoli več ne bo takšno, kot je bilo.

Obdobje prilagajanja na življenje v domu traja pri nekaterih ljudeh manj, pri drugih pa dlje časa. Sestra Mira je bila sprejeta kot stanovalka v naš zavod leta 1991. Obdobje prilagajanja na domsko življenje je bilo pri njej dolgo, pogrešala je svoje prijatelje, sodelavce in življenjsko sredino, v kateri je živila.

Delavci Koroškega doma starostnikov smo ji pri tem pomagali s pogovori, razumevanjem in vključevanjem v različne aktivnosti. Tako je sestra Mira sodelovala pri pisanju jedilnikov, pevskih vajah, ipd. Sodeluje tudi v skupini za samopomoč in rada obišče vsako kulturno zabavno prireditev, ki jih pogosto prirejamo. Veliko bere in zelo je vesela vsakega obiska prijateljev, domačih, še posebej pa je vesela, če jo obišče sin njenega nečaka Andrej. Andrej pogosto prihaja k njej, velikokrat jo odpelje za nekaj dni tudi domov.

Veseli se tudi vsakega pogovora z delavci doma in zaradi bogastva njenih izkušenj, znanja in življenjske modrosti smo se tudi mi že ogromno naučili. Večji del dneva sicer preživi v postelji, nekaj ur pa sedi na invalidskem vozičku, rada tudi telovadi.

Decembra lani je na 1. Kongresu zdravstvene nege prejela jubilejno nagrado Zbornice zdravstvene nege Slovenije in ob podelitvi je bilo nekaj solz sreče, zadovoljstva in spoznanja, da je v življenju veliko dosegla.

Hvala ti, sestra Mira, za to, kar si v življenju naredila dobrega, hvala za ves trud, ki si ga vložila v svojo poklicno pot, za uveljavljanje in vrednotenje poklica medicinske sestre in za napredek stroke. Spoštujemo te in te imamo radi, ker si sestra, ki ima poleg bogatega znanja še ogromno srčnosti, topline in je vedno pripravljena ponuditi v pomoč svojo toplo dlan; najti srce je bogastvo, in se ne prodaja in ne kupuje, marveč daruje in njegove mogočnosti se ne da izmeriti.

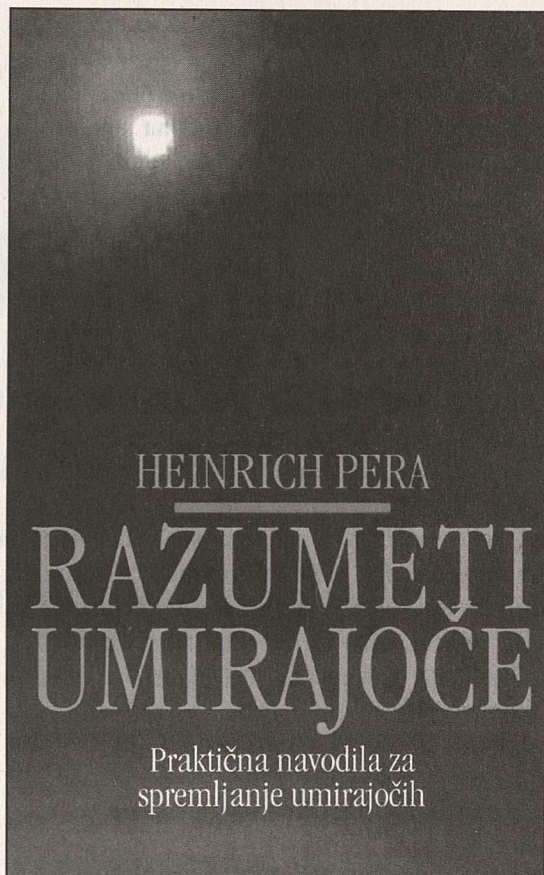
 Janja AHČIN

RAZUMETI UMIRAJOČE

Heinrich Pera: Razumeti umirajoče, Župnijski urad Ljubljana - Dravljje, 1998, 204 strani.

Knjigo Razumeti umirajoče bi lahko imenovali tudi praktična navodila za spremljanje umirajočih, njihovih svojcev in samega sebe kot spremljevalca. Knjiga je razdeljena v enajst poglavij, največji del je namenjen komunikaciji s samim seboj, z bolnikom in svojci. Obravnava tudi temelje hospica, proces umiranja in žalovanja, stiske svojcev in spremljevalcev, bolniško pastoralo in duhovnost spremljevalcev. Vse, kar je zapisano v tej knjigi, so osebne izkušnje katoliškega duhovnika Heinricha Pera iz Halla v bližini Leipziga. Heinrich Pera je v Hallu začel s programom hospica in je za zdaj predsednik Nemškega zveznega združenja hospic. Vrsto let je delal kot bolničar v mestni bolnišnici. Organiziral je krizno svetovanje in skupine za samopomoč za onkološke in dializne bolnike in skupine za žalujoče. Ima tudi izkušnje lastne bolezni. Prizna, da je sam veliko trpel in bežal pred trpljenjem. Odkril je, kako je človek, tudi duhovnik, ko je v krizi, odvisen od čutečih soljudi. Je iskan predavatelj ne temo Duhovnost pri umirajočih. V knjigi ne deli naukov, ampak vodi pogovor z bralcem. Tistega, ki mu prisluhne, prime za roko in ga pelje k oknu, ga odpre in pokaže doživljanje umirajočih, stiske in upanja svojcev in spremljevalcev. Avtorjeve izkušnje so podkrepljene s pričevanji bolnikov in svojcev.

Sebi in bralcem avtor zastavlja temeljno vprašanje: Kdo je človek? Nikoli ni kliničen primer, vedno je oseba, duhovni misterij, ki poleg strokovnosti zahteva bližino, če ga hočemo prav spremljati. Kaj je bolezen? Bolezen se vedno dotakne človeka kot celote, nikoli samo telesa. Absolutno in edino pravilno je celostno spremljanje (stol izgubi stabilnost, če mu manjka ena noga). Avtor pravi, da se je največ naučil ob bolniški

postelji, ne kot gledalec, ampak kot sopotnik. Priznal si je, da je ranljiv, da ima svoje meje, da potrebuje počitek, vizije in sanje. Timsko delo ni modna muha, ampak nujen pogoj za spremljanje umirajočih. Tako kot se človek lahko rodi le ob pomoči sočloveka, se tudi dostojanstveno poslovi le, če v umiranju ni sam, ampak je nekdo ob njem, zanj in z njim. Njive svojega življenja ne moreš sam obdelovati. Džungle v svojem srcu ne moreš sam iztrebiti. Besede, ki pomagajo, si ne moreš sam izreči. Do kam spremljati in razumeti umirajoče? Nikdar ne bomo dosegli meje, ker je ni. "Dobrega umiranja" in bližine se ne da narediti, lahko se zgodi. Brez komunikacije, ki zaorje na globoko, ni bližine. Bodi eno samo uho, tipaj in išči bolniku lastno pot. Kaj ti želi bolnik povedati z besedo, risbo, simboli, sanjami, barvo v glasu? Tudi spremljevalec potrebuje izkustvo, da ga umirajoči

in svojci sprejmejo. V umirajočem srečujemo vedno tudi sami sebe, to, kar je izrinjeno, pozabljeno, morda tudi krivdo. Avtor piše: "Najina zadnja srečanja so bila napolnjena s preprosto pristnostjo, dotikom, osvežitvijo z vlažno krpo in vedno znova s skupnim dotikanjem križa." Oba, umirajoči in spremljevalec, prejemata in dajeta, odkrivata menjavo vere in zaupanja, solz in smeha, oklepanja in izpuščanja, sproščenosti in obupa. Pomoč svojcem je vedno tudi pomoč bolniku. "Kakšen bog je to, ki mi vzame najljubše, kar imam?" obtožuje svojec, ki "umira zraven". Spremljevalec naj gradi most za pogovor med bolnikom in svojci, da se uredi tisto, kar je bilo zamujeno.

Avtor pravi: "Mnogim sem bil spremljevalec in so mi veliko dali. Postal sem drugačen, upam, da bolj človeški." Odločilno za srečanje z bolniki je, kakšen sem, kako se odzivam na svoje bolezni, stiske, zakaj delam to, kar delam, kako se varujem sindroma pregorelosti.

Poleg strokovnosti je za spremljevalca pomembna njegova duhovnost. Za duhovnost spremljevalca so pomembne tri kreposti: poznati mero svojih moči, nežno ljubiti in timsko delo. Negovati pomeni tudi in predvsem skrbno ravnati s seboj. Jaz lahko tolažim le, če sem sam potolažen in okrepjen.

Poti mimo smrti ni. Skoraj vse smo se učili in ostane nam samo še to: ars moriendi (umetnost umiranja) ostane včasih naš prvi in edini učitelj, da se naučiš ars vivendi (umetnosti življenja). Če je spremljanje umirajočih bolnikov za vas pomembno, potem boste ostali zraven, najprej kot človek in šele potem kot zdravnik, medicinska sestra, prostovoljec, duhovnik. Naj vas k temu vzpodbuja tudi ta dragocena knjiga, ki jo je tenkočutno prevedla dr. Metka Klevišar. V pomoč naj vam bodo tudi seznam literature v slovenščini o spremljanju umirajočih in žalovanju in kontaktni naslovi Slovenskega društva hospic na koncu knjige.

NAROČILNICA

Naročam **OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE** na moj naslov:

Ime: _____

Priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

☐ Redni naročnik ☐ Upokojenec ☐ Študent do leta _____

Nepreklicno naročam _____ izvod(ov) **OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE**.

Podpis _____

Celoletna naročnina za leto 1998 znaša:

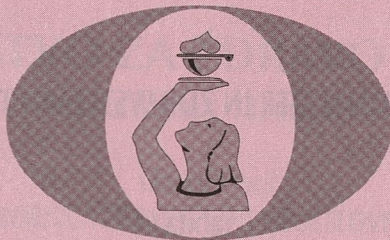
za delovne organizacije 8.500 SIT, za redne naročnike 2.900 SIT, za dijake, študente in upokojence 1.500 SIT.

Izpolnjene naročilnice pošljite na naslov:

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE, VIDOVDANSKA 9, 1000 LJUBLJANA

5. SIMPOZIJ ZDRAVSTVENE NEGE

12. MAJ - MEDNARODNI DAN MEDICINSKIH SESTER

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

in

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA

PARTNERSTVO ZA ZDRAVO SKUPNOST

MURSKA SOBOTA, 12. IN 13. MAJ 1998

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

in

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA

vabita

**NA SVEČANO PROSLAVO OB 12. MAJU
MEDNARODNEM DNEVU MEDICINSKIH SESTER**

v torek 12. maja ob 17. uri

v dvorani Kina Park - Ul. Štefana Kovača 30 - Murska Sobota

Milka Kavaš - predsednica Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja

POZDRAV GOSTITELJEV

Veronika Pretnar Kunstek - predsednica Zbornice zdravstvene nege

NAGOVOR OB 12. MAJU

KULTURNI PROGRAM

20.30 uri

DRUŽABNI VEČER

v prostorih Hotela Radenska Diana - Slovenska ul. 52 - Murska Sobota

12. maj - mednarodni dan medicinskih sester

5. SIMPOZIJ ZDRAVSTVENE NEGE

PARTNERSTVO ZA ZDRAVO SKUPNOST

Murska Sobota, 13. maj 1998

Organizatorji:

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

in

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA

STROKOVNI PROGRAM 5. SIMPOZIJA:

Sreda, 13. maj 1998

9.30 - 10.15

mag. Bojana Filej, dipl. org. dela

"ZDRAVJE ZA VSE" ZA 21. STOLETJE

10.15 - 11.00

Milka Kavaš, vms, Valentina Goršak, vms, Nada Pitz, vms, dr. Jože Ramovš

PARTNERSTVO ZA ZDRAVO STAROST V LOKALNI SKUPNOSTI

ODMOR

11.30 - 12.00

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

ZDRAVSTVENA KARTICA

12.00 - 12.30

Geli Hajdinjak - vms, dipl. soc.

SODOBNA ZDRAVSTVENA NEGA SKOZI TEORIJE ZDRAVSTVENE NEGE

12.30 - 13.00

Roža Meglič, vms

"VIRGINIA HENDERSON"

14.00

POMURJE SE PREDSTAVI - Brod na Muri

ZAKLJUČKI SIMPOZIJA

OBVESTILA

Kotizacija za udeležence 5. simpozija, ki so člani Zbornice, znaša 7.000 SIT, za nečlane 14.000 SIT in jo je mogoče poravnati na ŽR 50100-678-48641 - sklic na številko 1225 - in s pripisom za 5. simpozij zdravstvene nege.

Prenočišče do zasedbe prostih mest lahko rezervirate:

1. Hotel Radenska Diana - Slovenska ul. 52 - Murska Sobota - tel. 069 14 200
2. Zdravilišče Radenska - Radenci - Zdraviliško naselje 12 - tel. 069 65 331
3. Zdravilišče Moravske toplice - Krajčeva ul. 12 - Moravci - tel. 069 12 280

Infoinformacije o organizaciji udeležbe proslave lahko člani ZZNS dobijo pri predsednicah regionalnih društev.

Organizacijski odbor

Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek, Milka Kavaš,
Petra Globočnik, Šarika Benko, Cvetka Meolic.

PRIJAVA ZA UDELEŽBO NA 5. SIMPOZIJU ZDRAVSTVENE NEGE

Podpisani: _____

Številka članske izkaznice: _____ se prijavljam na

5. simpozij zdravstvene nege v Murski Soboti

Kotizacijo bom poravnal/a: z virmanom na simpoziju "

Prosim, da zaradi priprav potrdil o udeležbi pošljete prijave na sedež Zbornice Ljubljana, Vidovdanska 9, najkasneje do 25.4.1998.

V _____, dne _____

Podpis: _____

odreži in odpošlji

 Petra KERSNIČ

PO SLEDEH TUJIH ČLANKOV

Ko sem prebirala februarско številko nemške strokovne revije za zdravstveno nego, Pflege Aktuell, sem našla nekaj stičnih točk razmišljanja avtorice Eve Marie Krampe z dogodki v naši, še neevropski, mladi državi.

Kolegica se sprašuje:

Ali je po poklicih zdravstvene nege še povpraševanje?

»Na vseh področjih obstaja politični pritisk za zniževanje stroškov, posebej pa je to prisotno v zdravstvu. To je moč občutiti v bolnišnicah, ambulantni dejavnosti in v domovih za stare. Prvič po dolgi letih lahko občutimo resno ogrožena delovna mesta za zdravstveno nego. V prejšnjih letih je zmanjševanje stroškov šlo na račun nočnih ur. Zdaj je slika drugačna - gre za konkurenčno borbo med različnimi poklicnimi skupinami in za prihranek, ki se odraža v tem, da se zdravstveni negi odvzame nekaj tistih pridobitev, ki jih je pridobila v 90-letih. Temu bi se lahko reklo, da se ji odvzame njena substanca. To je najbolj vidno v domovih za stare, kjer se odpušča kvalificirani kader, stroške pa se zmanjšuje z nadomeščanjem neustrezno izobraženega ali celo laičnega kadra. Podobno se dogaja v ambulantni dejavnosti, kjer se ponuja vedno več kvantitativnih storitev kot kvalitativnih - pri tem pa je zaposlitev strokovnega kadra omejena na minimum. V bolnišnicah zmanjšujejo število postelj in na ta način se zmanjšujejo potrebe po kadrih, ki postajajo brezposelni. Težko je že sedaj oceniti, kako bodo kvalificirano zdravstveno nego nadomestili s cenejšimi - manj kvalificiranimi kadri. Strah pred izgubo delovnega mesta ne sme biti tiha privolitev v takšne nepravilnosti. Nadaljevanje profesionalizma je edina pot napredka stroke. To pomeni, da se pri vsakdanjem delu

držimo dogovorjenih metod in instrumentov, ki smo jih medtem utrdili kot doprinos k zdravstveni negi. Pod odgovornost poklicnih strokovnjakov sodijo proces in koncepti zdravstvene nege.

Na poklicno politični strani gre borba za visoko strokovno izobraževanje naprej ter se prilagajati spreminjajoči se praksi. Nacionalno združenje DBfK in z njim mnoge druge organizacije, ki združujejo profesionalce zdravstvene nege, bodo videle svojo glavno nalogo v tem, da bodo prispevek zdravstvene nege k zdravstveni preskrbi - varstvu prebivalcev močnejše prenesle v javnost. Intenzivna razprava z odgovornimi politikami in gospodarstveniki, z varovanci in klienti bo jasno pokazala, da stroškovno učinkujoče zdravstvo ne more obstajati brez strokovne zdravstvene nege.«

P.S.

Podobnost je morda slučajna - ali pa je to že Evropa!!

ICN INTERNATIONAL NURSING REVIEW

Official Journal of the International Council of Nurses
Publications Department
International Council of Nurses
3, Place Jean-Marteau
CH-1201 Geneva
(izhaja 6 x letno)

EUROPEAN NURSE

Editor: Stephen Wright
Director of TENDA
Redmire
Mungrisdale
Cunbria CA 11 0TB
UK
(izhaja 4 x letno)

NURSING OUTLOOK

The Official Journal of the American Academy of Nursing
Editor: Carole A. Anderson, PhD, RN, FAAN
The Ohio State University
College of Nursing
1585 Columbus, OH 43210
(izhaja 6 x letno)

PFLEGE AKTUEL

Deutscher Berufsverband für Plegerufe e. V.,
Hauptstrasse 392
65760 Eschborn
(izhaja 12 x letno)

NURSING ETHICS

International Journal for Health Care Professionals
Editor: Verena Tschudin
Editorial Office:
26 Cathcart Road
London SW10 9NN, UK
(izhaja 6 x letno)

JOURNAL OF NURSING MANAGEMENT

Editor: Antony A. Palmer
25 John Street, London WC1N 2BL - UK
(izhaja 12 x letno)

JAMA

The Journal of the American Medical Association -
slovenska izdaja
Izdajatelj: The American Medical Association
Slovenska izdaja:
p.p. 3256, 1001 Ljubljana
(izhaja 6 x letno)

MEDICINA

The Journal of the Croatian Medical Association -
Rijeka
Publisher: Croatian Medical Association - Rijeka
Krešimirova 52a, 51000 Rijeka, Croatia

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Revija za teorijo in prakso preventivnega
zdravstvenega varstva
Izdajatelj: Inštitut za varovanje zdravja Republike
Slovenije
Naslov uredništva:
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, p.p. 260
(izhaja 12 x letno)

MEDICINSKI RAZGLEDI

Naslov uredništva:
Korytkova 2, 1000 Ljubljana
(izhaja 4 x letno)

ZDRAVNIŠKI VESTNIK

Glasilo Slovenskega zdravniškega društva
Naslov uredništva:
Komenskega 4, 1000 Ljubljana
(izhaja 12 x letno)

SOCIALNO DELO

Izdajatelj: Visoka šola za socialno delo
Naslov uredništva:
Topniška 33, 1000 Ljubljana

INFORMATIVNI BILTEN

Izdajatelj: Ministrstvo za zdravstvo
Naslov uredništva:
Ministrstvo za zdravstvo, Štefanova 5, 1000 Ljubljana

LEKARNIŠTVO

Glasilo Lekarniške zbornice Slovenije
Naslov uredništva:
Ulica stare pravde 11, 1000 Ljubljana

ISIS

Glasilo Zdravniške zbornice Slovenije
Naslov uredništva:
Mestni trg 24, 1000 Ljubljana
(izhaja 12 x letno)

VITA

Strokovna zdravstvenovzgojna revija
Naslov uredništva:
Tiskovna agencija Morel d.o.o., Rimska 8, 1000
Ljubljana

ZELENO OKO

Glasilo Zbornice sanitarnih tehnikov Slovenije
Naslov uredništva: Visoka šola za zdravstvo,
Poljanska 26a, 1000 Ljubljana

NOVIS

Izdaja: Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije
Naslov uredništva: Njegoševa 8, 1000 Ljubljana

OBCASNIK

Izdajatelj: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
Naslov uredništva: Miklošičeva 24, 1000 Ljubljana

BILTEN

ekonomika, organizacija, informatika v zdravstvu
Izdajatelj: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije. Naslov uredništva: Trubarjeva 2, Ljubljana

POROČEVALEC DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE

Naslov uredništva: Šubičeva 4, 1000 Ljubljana

URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE

Izdajatelj: Služba vlade RS za zakonodajo
Naslov uredništva: Slovenska 9, 1000 Ljubljana, p.p. 379/VII

Odločitev za Periteks je odločitev za:

- ~kvaliteto
- ~nižje stroške
- ~sodobno poslovanje
- ~ohranitev kvalitete življenja

PERITEKS

Negovanje tekstila d.o.o.
Blatnica 2, 1236 Trzin, Slovenija
tel.: 061/162 18 47, 162 18 50, 162 18 51
faks: 061/162 18 49

KALTOSTAT

Kalcij natrijeve alginatne obloge
za oskrbo močno eksudativnih in okuženih ran

Zdravilna moč morja

- na rani ostane tri do štiri dni
- v vlažnem okolju poteka celjenje pospešeno
- menjava oblog je preprosta in neboleča

ConvaTec

VALENCIA Stoma-Medical d.o.o., Ljubljana
Zupancičeva 10, 1000 Ljubljana
Tel./fax: 061 214 959

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - PEDIATRIČNA SEKCIJA

Program dvodnevnega strokovnega seminarja

DROGE PRI NAS, TRPINČEN IN ZLORABLJEN OTROK

Portorož, 23. - 24. marec 1998

Ponedeljek, 23. marec 1998

- 09.00 Registracija udeležencev
10.00 Kulturni program in pozdravni nagovori ob 20. obletnici pediatrične sekcije
11.00 ODMOR
11.30 **Uvod v seminar na temo odvisnosti od psihoaktivnih snovi**, Milan Krek, dr. med.
Preventivne naloge medicinske sestre v dispanzerju za šolske otroke in mladino pri zasvojenostih in posledicah neodgovornega vedenja mladostnika, Vincencija Lah, vms
Možnosti in omejitve zdravstvene vzgoje pri preventivni odvisnosti od drog, Milica Maslo, vms, prof. zdr. vzgoje
13.00 - 14.30 ODMOR
14.30 **Dejavniki tveganja in zaščite pri boleznih odvisnosti**, mag. Aleksander Zadel, spec. klin. psih.
Druge odvisnosti, Miha Kramli, dipl. teolog
Intravenozne kanile z VIALON-om, Eva Pretnar, mag. farm., Sanolabor d.d.
17.30 Sestanek razširjenega odbora
19.30 Skupna večerja

Torek, 24. marec 1998

- 09.00 **Ali prepoznamo in zares pomagamo otrokom, ki so izpostavljeni nasilju?**, Prim. Mojca Breclj - Kobe, dr. med., spec. psihiater
Statistični pregled travmatiziranih hospitaliziranih otrok na odd. za otroško psihiatrijo, Jožica Peterka - Novak, vms, prof. soc. ped.
Začarani krog zlorabe, Vesna Martinčič - Jarc, dr. med., spec. psihiater
Psihoterapija spolno zlorabljenih otrok, mag. Barbara Žemva, klin. psih. spec.
11.00 ODMOR
11.30 **Delo medicinske sestre s trpinčenim otrokom**, Zdenka Lah, sms, Irena Lovše, sms
Stres - eden izmed dejavnikov slabše učne uspešnosti, Dragica Smrdelj, prof. def., svetnica
Pomoč z umetnostjo - obrazi otrokove stiske, Marta Marenče, spec. ped.
Vloga strokovnih služb in zavodov pri obravnavi trpinčenih otrok, Nataša Urankar, dipl. soc. del.
Stiske in dileme medicinske sestre ob travmatiziranem otroku, Ana Ogrinc - sms, Lidija Recek - sms, Aida Beganovič - sms
13.30 Zaključek seminarja

Informacije: Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Kotizacija za člane ZZNS znaša 14.000 SIT za nečlane 28.000 SIT. Za študente in upokoјence brezplačno. Vplačate lahko na žiro račun ZDMSZTM 50101-678-48641 sklic na številko 0012205 (za pediatrično sekcijo), ali pa znesek poravnate eno uro pred začetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Dodatne informacije lahko dobite: Cvetka Meolic, SB Murska Sobota, tel. 069/32-010.

Rezervacije prenočišča do 13. marca 1998

HOTEL BERNARDIN - tel. 066-475 5104, 066-475 5106, faks 066-75 491

GRAND HOTEL EMONA - polni penzion 11.300 SIT

HOTEL BERNARDIN - polni penzion 10.000 SIT

ORGANIZACIJSKI ODBOR SREČANJA: Cvetka Meolic, Majda Šabjan, Mira Horvat, Dragica Nemec, Cvetka Mlakar

Predsednica pediatrične sekcije: Cvetka Meolic l.r

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SPLOŠNE MEDICINE
VABI NA STROKOVNI SEMINAR

NAŠE OČI - KVALITETA ŽIVLJENJA

3. APRIL 1998 - ŠPORT HOTEL OTOČEC

PROGRAM:

- 08.00 - 09.00 Registracija udeležencev
- 09.00 - 09.30 Pozdrav in uvodne misli
- 09.30 - 09.55 **Vnetja** - prim. Aleksandra Kraut, dr. med.
- 09.55 - 10.20 **Skrb za zdrav vid** - Anka Pucelj, vms
- 10.20 - 10.45 **Očesno ozadje, ogledalo kroničnih nenalezljivih bolezni**
as. mag. Mirna Štabuc Šilih, dr. med.
- 10.45 - 11.10 **Zdravstvena nega pri nošenju kontaktnih leč** - Milica Cafuta, vms
- 11.10 - 11.35 Krka
- 11.35 - 12.10 Odmor
- 12.10 - 12.35 **Problemi vida v starosti: siva, zelena mrena** - prim. Marija Zupan, dr. med.
- 12.35 - 13.00 **Uspehi fizioterapije pri očesnih bolnikih ter rehabilitacija po enukleaciji**
Alenka Sterle, v. fiziot.
- 13.00 - 13.25 **Poškodbe** - Peter Anton Dovšak, dr. med.
- 13.25 - 13.50 **Zdravstvena nega očesnih bolnikov** - Vojka Macura, vms, dipl. org. dela
- 13.50 - 14.15 **Skrb za kvaliteto življenja slepih in slabovidnih** - Silva Bizjak, vms, dipl. org. dela
- 14.15 skupno kosilo

Strokovno izpopolnjevanje se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija je 7.000 SIT za člane zbornice, za nečlane 14.000 SIT in jo lahko vplačate pred pričetkom strokovnega seminarja ali na žiro račun 50101-678-48641, sklic na številko 0012212, s pripisom "za sekcijo splošne medicine". Prosimo, imejte članske izkaznice s seboj.

Vljudno vabljeni!

*Predsednica sekcije
Vena Božiček*

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
PSIHIATRIČNA IN NEVROLOŠKA SEKCIJA

NOVOSTI NA PODROČJU ZDRAVLJENJA Z ZDRAVILI IN ZDRAVSTVENA NEGA

ČETRTEK, 9. 4. 1998

Klinični center Ljubljana
Predavalnica 1

PROGRAM

- 09.00 - 10.00 registracija udeležencev
- 10.00 - 10.15 uvodni govor
- 10.15 - 11.00 **Novosti na področju psihofarmakoterapije**
asist. mag. Blanka Kores - Plesničar, dr. med.
- 11.00 - 11.45 **Naloge MS pri terapiji s psihofarmaki**
Stanka Blagojevič, VMS, spec. psih. ZN
- 11.45 - 12.15 odmor (kava, sok, pecivo)
- 12.15 - 13.00 **Vloga MS v ambulanti za nevroleptično depo terapijo**
Milana Lotrič, VMS in Rozika Špilak, VMS, spec. psih. ZN
- 13.00 - 13.45 **Medikamentozna terapija in etične dileme pri aplikaciji**
Ljubica Horvat, VMS, spec. psih. ZN in Drago Vorih, ZT
- 13.45 - 14.00 odmor (kava)
- 14.00 - 15.30 diskusijske skupine
- 15.45 - 17.30 Predstavitev sklepov diskusijskih skupin
- Okrugla miza: sodelujejo predstavniki psihiatrije, ki so pripravljali novi Zakon o duševnem zdravju, predstavniki razsodišča pri ZZNS, predstavniki Zdravstvenega sveta RS, pravnik in predavatelj

Izobraževanje je priznано kot strokovno izpopolnjevanje.

Kotizacija za člane zbornice znaša 7.000 sit.

Nakažete pa jo lahko na ŽR ZZNS 50101-678-48641, z obvezno sklicno številko 00 12207.

Dodatne informacije: Marija Mrak, tel. 061 140 20 30.

Prosim Vas, da s seboj prinesete potrdilo o plačani kotizaciji in člansko izkaznico ZZNS.

Strokovno-organizacijski odbor:

Marija Mrak, Livio Kocina, Ljubica Horvat, Branka Mikluž in Drago Vorih.

Predsednica sekcije:
Marija Mrak

SLOVENSKA FONDACIJA

Slovenska fondacija in Zbornica zdravstvene nege Slovenije organizirata seminar

PROSTOVOLJNO DELO V ZDRAVSTVENIH IN SOCIALNIH ZAVODIH

PRVO OBVESTILO

Zdravilišče Topolšica - 9. in 10. april 1998

Preliminarni program seminarja

četrtek, 9. april 1998

- 09.00 - 10.00 Prijave udeležencev
- 10.00 **Uvodno predavanje**, Prim. dr. A. Mikuš Kos:
Prispevek prostovoljcev k izboljšanju kakovosti delovanja zdravstvenih zavodov, VMS, Petra Kersnič:
Prostovoljno delo v zdravstveni negi - da! - Kje? Kako? Na kakšen način?
 VMS, Tatjana Žargi
Kaj mislijo medicinske sestre v Sloveniji o sodelovanju s prostovoljci
- 11.30 Odmor
- 12.00 **Prostovoljstvo v zdravstvenih zavodih, tuja izkušnja**, gost iz tujine
Razmišljanje direktorja o prostovoljnem delu v zavodu, Direktor zdravstvenega in/ali socialnega zavoda,
- 13.30 Kosilo
- 14.30 Delo po skupinah - delavnice
- 16.30 Poročanje o delavnicah in razprava
- 20.00 Skupna večerja za udeležence seminarja

petek, 10. april 1998

- 09.00 **Pogledi Zavoda za zdravstveno zavarovanje na uvajanje prostovoljnega dela v zdravstvo**, Boris Kramberger, dipl. soc.
- 09.30 Predstavitve "dobre prakse"
- 12.00 Zaključki

Namen seminarja: Seminar je namenjen zaposlenim v zdravstvenih in socialnih zavodih, medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom, zdravnikom, socialnim delavcem, organizatorjem dela in drugim, ki že sodelujejo s prostovoljci ali pa bi želeli obogatiti delovanje svojega zavoda s prispevki prostovoljcev.

Način dela: Delo na seminarju bo potekalo plenarno in v skupinah v okviru delavnic.

Kotizacija: Kotizacija za udeležbo znaša 14.000 SIT in vključuje stroške organizacije, zbornik "Prostovoljno delo v zdravstvu in socialnih zavodih" in doplačilo za skupno večerjo.

Kotizacija se ob prijavi nakaže na žiro račun Slovenske fondacije št.: 50100-678-46561.

Hotel: Sobe za udeležence v Zdravilišču Topolšica so rezervirane, vendar morajo udeleženci rezervacijo potrditi sami. Hotelsko namestitev poravnajo udeleženci v Zdravilišču.

Dodatne informacije: Za dodatne informacije, prosimo, pokličite po telefonu št. 061 12 12 600, Slovenska fondacija, gospa Dora Černe.

Vodenje seminarja: Prim. dr. Anica Mikuš Kos, prof. zdr. vzg., VMS, Petra Kersnič, VMS, Tatjana Žargi

Prijavite se lahko na naslov: Slovenska fondacija, Levstikova 22, 1000 Ljubljana, ali po faksu štev.: (061) 121 26 05, najkasneje do 31. marca 1998.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Sekcija MS in ZT v kardiologiji in angiologiji

Združenje kardiologov Slovenije prireja tradicionalni strokovni sestanek z mednarodno udeležbo

17. Radenske dneve

10. in 11. aprila 1998 v Radencih - Hotel Radin.

Tema sestanka: Farmakoterapija in srčna intervencija na stičišču. Na seminarju bosta sodelovali tudi dve medicinski sestri, članici Sekcije MS in ZT v kardiologiji in angiologiji, vsaka s svojim predavanjem.

1. Zdravstvena nega bolnika pred invazivnim posegom in po njem - Metka Mazi, vms

2. Delo med. sestre - merilke v laboratoriju za invazivno srčno diagnostiko - Stana Žlebnik, vms

Združenje kardiologov vljudno vabi vse medicinske sestre, ki jih to področje zanima, da se seminarja udeležijo.

Kotizacija za medicinske sestre znaša 15.000 SIT in vključuje udeležbo na predavanjih, razstavi, strokovni material in svečano večerjo. Kotizacijo nakažite na žiro račun Združenja kardiologov Slovenije v Ljubljani številka: 50101-678-56715 z oznako Radenci 98 in navedbo imena udeleženca.

Rezervacija namestitev Hotel Radin 9252 Radenci, tel: 069 65 331 ali 069 65 006. Cena polpenzion v dvoposteljni sobi je 9.900 SIT, v enoposteljni pa 11.250 SIT.

Prijavite se lahko do 20. marca 1998 na naslov:

Združenje kardiologov Slovenije

KC Klinični oddelek za kardiologijo

Zaloška 7, 1000 Ljubljana

tel: 061 317 057, faks: 061 302 455

Predsednica Sekcije MS in ZT v kardiologiji in angiologiji

Lidija Marinč

Zbornica zdravstvene nege Slovenije

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana - Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Vabimo vas na strokovno srečanje, ki bo v ponedeljek, 15. aprila 1998

v predavalnici 4 / Klinični center s pričetkom ob 9.30 uri.

Program: **ČLOVEK ČLOVEKU - DANES** - Prof. Slavica Pogačnik Toličič, klinični psiholog

Vabimo, da se srečanja udeležite v čimvečjem številu!

Predsednica sekcije upokojenih medicinskih sester

Cilka Potokar

EDUCY d.o.o.

ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE

Seminar, ki šteje za strokovno izobraževanje.

ČLOVEK KOT CELOSTNO BITJE IV

SREDA, 15. april 1998

v hotelu Transturist v Škofji Loki.

Teme na seminarju

1. 09.00 - 10.55 Telesna, psihosocialna in duhovna razsežnost osebnosti - Nagoni in potrebe
Prof. dr. Janek Musek:

10.55 - 11.15 odmor

2. 11.15 - 13.30 Logoterapija in smisel življenja, dr. Zdenka Zalokar Divjak:

- Družina in trdnost za življenje
- Odločitev za družino
- Smiselnost družine v današnjem času

13.30 - 15.00 odmor za kosilo

3. 15.00 - 16.55 Psihosomatske bolezni današnjega časa, Prof. dr. Maks Tušak:

- Nekatere psihosomatske bolezni: kardiovaskularne, gastrointestinalnega področja, dihalnih organov, ...

Organizator seminarja je podjetje EDUCY d.o.o., Trebinjska 4, p.p. 3251, Ljubljana

Kotizacijo, ki znaša 11.865 SIT, lahko nakažete na ŽR: 50105-603-42791

Dodatne informacije: Marijan Musek, tel. 061 343 392 ali 0609 620 721.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAV. TEHNIKOV V SOCIALNIH ZAVODIH vabi na

ČETIRTO DVODNEVNO STROKOVNO SREČANJE

ki bo 15. in 16. aprila 1998 v Hotelu Dobrava v Zrečah

Sreda, 15.04.98

- 08.30 - 0 9.30 Registracija udeležencev
- 09.30 - 09.45 Uvodni nagovor predsednice sekcije in predsednice organizacijskega odbora
Pozdrav direktorja "Lambrechtovega doma" Slovenske Konjice, g. Anton Leban
- 09.45 - 11.00 **Biopsihosocialna obremenjenost in proces izgorevanja pri medicinskih sestrah in zdravstvenih tehnikih (vzroki, znaki, posledice, preprečevanje)**
Možnost vpogleda v lastno stanje - uporaba vprašalnika po Maslachovu.
Asist. mag. Zlatka Rakovec - Felser, klin. psiholog
- 11.00 - 11.30 Odmor
- 11.30 - 12.15 **Preventivno utrjevanje psihofizične kondicije medicinske sestre**, Stanka Košir, vms
- 12.15 - 13.00 **Vpliv humorja v zdravstveni negi - smeh, najboljše zdravilo**
Petra Kersnič, prof. zdrav. vzgoje
- 13.00 - 15.00 Kosilo
- 15.00 - 15.30 **Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije**
Olga Nezman, vms
- 15.30 - 17.00 **Pravice bolnikov - varovancev**
Pravna odgovornost in pravno varstvo medicinske sestre, Mag. Aleš Butala
- 17.00 - 19.00 Aktivno utrjevanje psiho fizičnekondicije v bazenu
- 20.00 Večerja

Petek, 16.04.98

- 09.00 - 10.30 **Srčno žilna obolenja v starosti**, Prof. Pavel Poredoš, dr. med.
- 10.30 - 11.00 Odmor
- 11.00 - 11.45 **Arterijska hipertenzija**, Doc. Accetto Rok, dr. med.
- 11.45 - 13.00 **Lajšanje bolečine varovancem v zavodih** (odnos do varovancev z bolečino, urejanje dokumentacije, zdravljenje bolečine po načelih SZO), Tatjana Žargi, vms
Zaključek strokovnega srečanja in razprava.
- 13.00 - 14.00 Ogled Lambrechtovega Doma Slovenske Konjice

Predsednica sekcije: Milena Križaj

Obvestila: Seminar šteje v strokovno izobraževanje.

Kotizacija za člane Zbornice zdravstvene nege Slovenije znaša 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Plačate lahko na žiro račun ZDMSZT-ZZN Slovenije: 50101-678-48641, sklic na štev.: 00 12230, s pripisom - sekcija v Socialnih zavodih - ali pa znesek poravnate pred pričetkom seminarja.

Ob registraciji potrebujemo člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Rezervacija prenočišča: hotel Dobrava Zreče. Prijave za seminar pošljite do 06.04.98 na naslov: Marija Medven, Lambrechtov dom, Slovenske Konjice, Šolska 4, 3210 Slovenske Konjice.

Dodatne informacije dobite pri Mariji Medven, tel. št. (063) 755-622 in pri Mileni Križaj, tel. (061) 573-319.

Predsednica org. odbora: Marija Medven,

Predsednica strokovnega odbora: Milena Križaj.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOSKOPIJI

VABI NA 10. STROKOVNI SEMINAR,

ki bo 16. in 17. aprila 1998 v Slovenj Gradcu.

Program:

Četrtek, 16. april

- 08.00 Registracija udeležencev v restavraciji Pagat
- 09.00 Otvoritev s kulturnim programom
- 09.30 Lek se predstavi
- 09.45 **ERCP včeraj, danes, jutri**, Vladimir Mlinarič, dr. med.
- 10.25 **Delo medicinske sestre pri ERCP in EPT**, Ines Hribar, vms
- 11.45 Odmor za kavo
- 12.00 **PEG - perkutana endoskopska gastrostoma**, Vladimir Mlinarič, dr. med., in Mojca Kolman, vms
Diskusija o zdravstveni negi varovancev z začasno ali stalno gastrostomo, v bolnišnici in domači oskrbi. K diskusiji vabljeni vsi, ki se srečujete s to problematiko.
- 12.40 **Predstavitev centra za minimalno invazivno kirurgijo Bolnišnice Slovenj Gradec**
Anica Lakovšek, vms
- 13.00 **Ogled centra**
- 14.00 Kosilo v restavraciji Pagat
- 15.00 **Uporaba laserja v urologiji**, prim. Nado Vodopija, dr. med.
- 15.20 **Priprava bolnika - varovanja in materiala za operacijo z laserjem**, Dragica Zupanc, vms
- 15.40 **Zanositev in nosečnost po transcervikalni metroplastiki**, prof. dr. Tomaž Tomažević, dr. med.
- 16.20 Odmor za kavo
- 16.40 **Poročilo z 2. kongresa ESGEN-e v Birminghamu**, Lučka Kočever, vms
- 17.00 **Predstavitev Sterox-a**, gospod Igor Zabret
- 17.20 Sestanek razširjenega odbora Endoskopske sekcije
- 20.00 Skupna večerja v hotelu Kompas

Petek, 17. april

- 9.00 **Komuniciranje - ključna sestavina zdravstvene nege**
Slavica Krošelj - Naumov, vms, prof. zdrav. vzgoje
- 10.30 Ogled kulturnih znamenitosti Koroške

Kotizacija za člane ZZNS je 14.000 SIT, za nečlane 28.000 SIT. Prosimo, da kotizacijo v čim večjem številu nakažete na ŽR 50101-678-48641, sklic na številko 00 122/19.

Prijave sprejema Kompas Hotel, Glavni trg 43, Slovenj Gradec
faks: 0602 43179, tel.: 0602 422 95 ali 43 176

Zaželene so prijave po faksu vsaj 14 dni pred pričetkom seminarja. Nočitev bo v Hotelu Kompas, predavanja pa v restavraciji Pagat Bellevue, Zidanshova 1, Legen, Slovenj Gradec.

Prisrčno vabljeni!

Organizacijski odbor

Marija Šoštar - Lah, Stanka Popovič, Lučka Kočever, Avgušтина Rajič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
OFTALMOLOŠKA SEKCIJA
LJUBLJANA, VIDOVDANSKA 9

VABILO

na spomladansko strokovno srečanje oftalmološke sekcije,

ki bo v petek, 17. 4. 1998 ob 10. uri v 16. etaži kirurške stolpnice Splošne bolnišnice Maribor.

Organizator srečanja: Oddelek za očne bolezni, SB Maribor, Učna bolnišnica.

PROGRAM:

- Sprejem in registracija udeležencev
- Uvodni pozdravi in izvolitev delovnega predsedstva
- **Očesne spremembe pri sladkornih bolnikih,**
Milena Jarc, vms
- **Funkcionalne preizkave pri sladkornih bolnikih,**
dr. sci. Dušica Pahor, dr. med., Mercedes Luft vms
- **Priprava sladkornih bolnikov na operativni poseg,**
Danica Praček, vms, prim. Bojan Gračner, dr. med.

Kratek odmor

- **Vloga zdravstvenih delavcev pri prosvetljevanju sladkornih bolnikov,**
Andreja Trglec, vms
- **Iridotrabeulectomy for removal of iris base tumor,**
prim. Bojan Gračner, dr. med., Tomaž Gračner, dr. med., dr. sci. Dušica Pahor, dr. med.

Film je dobil tretjo nagrado na XIV. Congress of the European Society of Cataract and Refraction Surgeons, Gothenburg 1996

Kotizacija za člane Zbornice znaša 7.000 SIT, za nečlane 14.000 SIT. Vplačate jo na žiro račun ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na štev.: 0012213 ali pred pričetkom seminarja. Pri registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji. Seminar se šteje za strokovno izpopolnjevanje.

Vijudno vabljeni!

Predsednica organizacijskega odbora:

Milena Jarc

Predsednica sekcije:

Ljuba Taljat

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

Vabita na

STROKOVNI SEMINAR RANE II

ki bo v ponedeljek, 20.4.1998, in torek, 21.4.1998 v HOTELU ŠPORT na OTOČCU pri Novem mestu

Na seminarju bodo predavane naslednje teme:

1. DAN

Rane v splošni kirurgiji

Zdravstveno vzgojno delo pri obravnavi in zdravstveni negi ran

Vloga medicinske sestre pri obravnavi varovanja z golenjo razjedo (ulcus cruris)

Nastanek in zdravljenje golenje razjede (ulcus cruris)

Obravnava in zdravljenje ran

Nastanek in zdravljenje opekline rane

Naloge medicinske sestre pri obravnavi varovanja z opeklinami

2. DAN

Okužbe ran

Radiacijske okvare kože

Onkološka rana

Nastanek in zdravljenje razjede zaradi pritiska

Naloge medicinske sestre pri preprečevanju razjede zaradi pritiska

Vloga medicinske sestre pri zdravstveni negi razjede zaradi pritiska

Seminar se šteje za strokovno izpopolnjevanje. Študentje imajo brezplačen vstop. Kotizacija za člane znaša 14000,00 SIT za nečlane pa 28000,00 SIT. Kotizacijo naj udeleženci nakažejo na žiro račun ZZNS, št. 50101-678-48641, obvezen sklic na št. 00 12204 ali znesek poravnajo eno uro pred pričetkom seminarja. Ob registraciji je potrebna članska izkaznica in potrdilo o plačani kotizaciji. Število mest je omejeno, zato je obvezna predhodna prijava. Prijavite se najkasneje do 17.4.1998 na naslov: SNSU, Mednarodna pisarna ŠOU, Kersnikova 4, 1000 Ljubljana s pripisom PRIJAVA NA SEMINAR RANE.

V primeru številne udeležbe se bodo upoštevale le pravočasno prispele prijave. Vse prijavljene bomo pisno obvestili o prijavi, zato Vas prosimo za točen naslov.

Vse dodatne informacije dobite na tel. št.: 061/133 72 19 po 16.00 uri.

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC

vabi zdravnike, medicinske sestre in vse druge na seminar

MOJ ODNOS DO SMRTI

v soboto, 9.5.1998, od 9. do 15. ure, v veliki predavalnici Medicinske fakultete,
Korytkova ulica 2, Ljubljana

08.30 - 9.00 Prijava udeležencev

9.00 - 11.30 **Uvod v seminar**

(Metka Klevišar, dr. med.)

Spremljanje umirajočega bolnika in njegove družine je tudi zdravljenje

(Janez Primožič, doc., dr. med.)

Odnos zdravstvenega osebja do umirajočih bolnikov

(mag. Ingrid Russi Zagožen, dipl. psih.)

Moje doživljanje ob spremljanju umirajočih in ob smrti

Janja Ahčin, dr. med. - zdravnica splošne medicine

Slavica Avberšek - vms, patronažna sestra

Polona Peternel - dr. med., specialist internist

Vera Stokič - vzgojiteljica

Majda Brumec - vms v domu za stare

Stanka Ristič - Kovačič - socialna delavka

Pogovor

ODMOR

12.00 - 15.00

Hospic - celostna skrb za umirajočega in njegovo družino

(Metka Klevišar, dr. med.)

Razlika med konvencionalnim in paliativnim pristopom v zdravstveni negi

(Nedeljka Luznar, prof. zdr. vzg.)

Organizacija prostovoljnega dela v hospicu na področju Ljubljane

(Tatjana Žargi, vms)

Doživljanje prostovoljca ob spremljanju

(Božidar Zajc)

Družina doživlja prostovoljca

Spremljanje žalujočih v hospicu

(Bernarda Mudrovčič, vms)

Pogovor

Kotizacija za seminar je 5.000 SIT, za študente 1.000 SIT.

Nakažete jo na ŽR društva: 50106-678-703305. Prosimo, da se za seminar prijavite pisno ali ustno po telefonu na spodnji naslov, kjer dobite tudi vse informacije:

SLOVENSKO DRUŠTVO HOSPIC

Gospodsvetska c. 10, 1000 Ljubljana, Tel./faks: 061/131-53-99 in 061/137-12-84

Življenje in smrt sta eno kot sta eno reka in ocean. (Kalil Gibran)

12. maj mednarodni dan medicinskih sester

5. SIMPOZIJ ZDRAVSTVENE NEGE

PARTNERSTVO ZA ZDRAVO SKUPNOST

Murska Sobota, 13. maj 1998

Organizatorji:

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE

in

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA

STROKOVNI PROGRAM 5. SIMPOZIJA:

Sreda 13. maj 1998

9.30 - 10.15

ZDRAVJE ZA VSE" ZA 21. STOLETJE

mag. Bojana Filej, VMS, dipl. org. dela

10.15 - 11.00

PARTNERSTVO ZA ZDRAVO STAROST V LOKALNI SKUPNOSTI

Milka Kavaš, VMS, Valentina Goršak - Lovšin, VMS, Nada Pitz, VMS, dr. Jože Ramovš

ODMOR

11.30 - 12.00

ZDRAVSTVENA KARTICA

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

12.00 - 12.30

SODOBNA NEGA SKOZI TEORIJE ZDRAVSTVENE NEGE

Geli Hajdinjak, VMS, dipl. soc.

12.30 - 13.00

"VIRGINIA HENDERSON"

Roža Meglič, VMS

14.00

POMURJE SE PREDSTAVI - Brod na Muri

ZAKLJUČKI SIMPOZIJA

KLINIČNI CENTER LJUBLJANA
KLINIČNI ODDELEK ZA ENDOKRINOLOGIJO, DIABETES IN PRESNOVNE BOLEZNI
ZALOŠKA c. 7, 1000 LJUBLJANA
prireja s soglasjem ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
FUNKCIONALNO IZOBRAŽEVANJE Z UČNO DELAVNICO

»ZDRAVSTVENA NEGA IN SLADKORNA BOLEZEN«

Na srečanju naj bi se udeleženci seznanili s sladkorno boleznijo. Prav tako naj bi spoznali pripomočke za vbrizgavanje insulina, tehniko vbrizgavanja insulina, pripomočke za merjenje glukoze v krvi in tehniko izvajanja meritev ter pripomočke za oskrbo ran pri sladkornem bolniku.

Funkcionalnih izobraževanj, ki so potekala v letih 1996 in 1997, se je udeležilo kar veliko udeležencev. Zaradi načina izobraževanja je bilo število udeležencev omejeno. Na željo številnih, ki bi se želeli udeležiti izobraževanja, pa smo jih žal morali zavrniti, bomo **15. in 16. maja 1998** ponovno organizirali izobraževanje.

STROKOVNI VODITELJICI:

Milena Bohnec vms. prof., soc. ped.

Ana Čerpnjak vms.

UDELEŽENCI :

V tej obliki strokovnega izpopolnjevanja lahko sodelujejo vse medicinske sestre in zdravstveni tehniki, ki izvajajo zdravstveno nego sladkornega bolnika v bolnišničnem zdravljenju, v zdravstvenih domovih, domovih za ostarele ali pa izvajajo zdravstveno nego sladkornih bolnikov na domu (patronažna služba).

Na izobraževanju lahko sodelujejo tudi učitelji v šolah, ki se ukvarjajo s poučevanjem učencev s področja zdravstvene nege sladkornega bolnika. Izobraževanje je primerno tudi za zaposlene v lekarnah, ki se neposredno srečujejo in svetujejo sladkornim bolnikom pri izdaji pripomočkov za zdravljenje sladkorne bolezni.

Izobraževanje se upošteva pri napredovanju, za kar Vam izdamo potrdilo.

KOTIZACIJA:

Kotizacija znaša 32.000,00 SIT in jo nakažite na žiro račun - štev. 50103-678-000-0700595 z oznako Funkcionalno izobraževanje IV, in vključuje stroške predavateljev, organizacije, prostor izvedbe izobraževanja, PRIROČNIK "Sladkorna bolezen", leto izdaje 1998, rekreacije in spremni material.

Prijavnico s kopijo potrdila o plačani kotizaciji pošljite na naslov: Klinični center Ljubljana, Klinični oddlek za endokrinologijo, diabetes in presnovne bolezni, Zaloška c. 7, 1000 Ljubljana - Mateja Tomažin-Šporar po predhodni najavi na dir. telefon: 134-31-68. Število prijav je zaradi načina izobraževanja omejeno. Program bo potekal v hotelu grad Otočec na Otočcu.

Rezervacija prenočišča: Prenosišča smo rezervirali v hotelu Šport na Otočcu ter v bungalovih, sami pa potrdite rezervacijo na tel: 068-75-165 ali 068-75-701, g. Stane Barbo ali ga. Natalija Novak.

3rd European Conference HTE'98

on Health Telematics Education

18 - 20 June 1998

Athens, Greece

CALL FOR PAPERS

The Conference is organised by:

The European Commission-DGXIII

The NIGHTINGALE Project

With the kind Cooperation of EFMI WG1/ WG5

3rd European Conference

HTE'98

on Health Telematics Education

18 - 20 June 1998

Athens, Greece

C
A
L
L
F
O
R
P
A
P
E
R
S

The Conference is organised by:

The European Commission-DGXIII

The NIGHTINGALE Project

With the kind Cooperation of EFMI WG1/ WG5

MODA NA DELOVNEM MESTU

Izdelujemo in prodajamo

uniforme za medicinsko osebje

•
bolniško perilo

•
operacijsko perilo

•
posteljno perilo

Mika d.o.o.

Kolodvorska 3, 4000 Kranj

tel.: 064/227 004, tel./fax: 064/222 685

2nd European Region Conference of the Commonwealth Nurses Federation

Moving nursing forward:

Affirming our right to care

Friday 27 - Sunday 29 March 1998

San Gorg Corinthia Hotel, St. George's Bay, St.

Julians, Malta

Final Announcement

Royal College of Nursing of the United Kingdom

Research Society

The Leading Edge

International Nursing Research Conference

Friday - Sunday 3 - 5 April 1998

Pre Conference Workshops

Thursday 2 April 1998

James Watt Centre, Heriot Watt University,
Edinburgh, Scotland, UK

Final Announcement and Application Form

10TH INTERNATIONAL NURSING RESEARCH CONGRESS
JULY 13-14, 1998 • UTRECHT, THE NETHERLANDS

SIGMA THETA TAU INTERNATIONAL

Utrecht University, Department of Nursing Science

Pace University, Lienhard School of Nursing

University of Ghent, Department of Public Health

Second and Final Announcem

2nd Announcement and Invitation program

**7th International Conference of
Maternity Care Researchers**

Breaking New Ground
in

Maternity Care

22 - 24 June 1998, Bergen, Norway

First Announcement

University Nursing Education

International
Conference

Prague - May 27th - 29th, 1998

**Vse dodatne informacije
dobite
na sedežu Zbornice**

**10th INTERNATIONAL NURSING
RESEARCH CONGRESS**

JULY 13 - 14, 1998 • UTRECHT,

THE NETHERLANDS

Nursing Research

For A Changing World

SIGMA THETA TAU INTERNATIONAL

Utrecht University, Department of Nursing Science

Pace University, Lienhard School of Nursing

University of Ghent, Department of Public Health

prevent

Samo za vas!

Nova razširjena kolekcija poklicnih
oblačil za zdravstvo.

Izdelana iz najsodobnejših,
uvoženih materialov.

Primerna za vse poklice v zdravstvu.

TUS - PREVENT d.d. - PC MISLINJA, Gozdarska c. 38, 2382 Mislinja
Tel.: 0602 / 56 079, Fax: 0602 / 56 / 082

Prvič resnično pri roki

Prenosni kovčki zagotavljajo uporabnikom v primerjavi s klasičnimi omaricami kar nekaj pomembnih prednosti: so prenosni, saj jih ob uporabi preprosto snamemo s posebnega nosilca; izdelani so iz plastike, odporne proti udarcem in spremembam temperature; obvezilni material in pripomočki so razvrščeni po posameznih predalčkih in pokriti s pokrovom iz prozorne plastike, zato se vsebina ob odprtju ne razsuje, hkrati pa je obvarovana pred prahom in vodo.

Porabljeni material preprosto nadomestite z drugim.

VIVA KOVČKI so na voljo v treh velikostih: mali (240 x 190 x 85 mm), srednji (320 x 220 x 150 mm) in veliki (445 x 320 x 150 mm).

 TOSAMA

P 2289/6, 1998

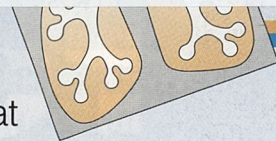

199803746,3

COBISS

Fluimukan

N- acetilcistein
disperzibilne tablete
granulat

Granulat je
primerna
oblika tudi za
otroke.

Zmanjšuje
viskoznoost
bronhialnega
sekreta.

Olajša
izkašljevanje.

Prvi sintetski mukolitik brez recepta v Sloveniji!

Natančnejše podatke o zdravilu
lahko dobite pri proizvajalcu.

